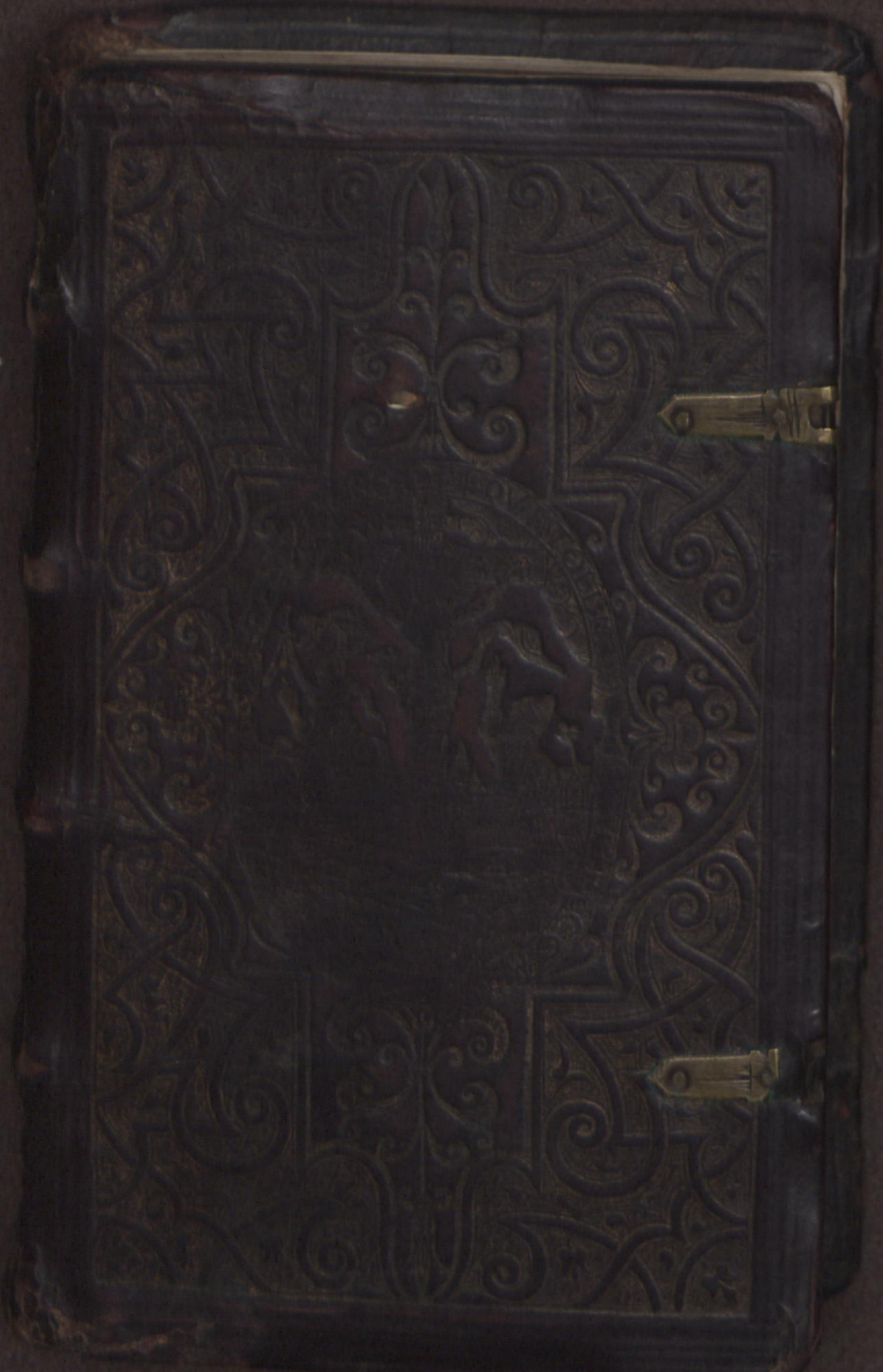
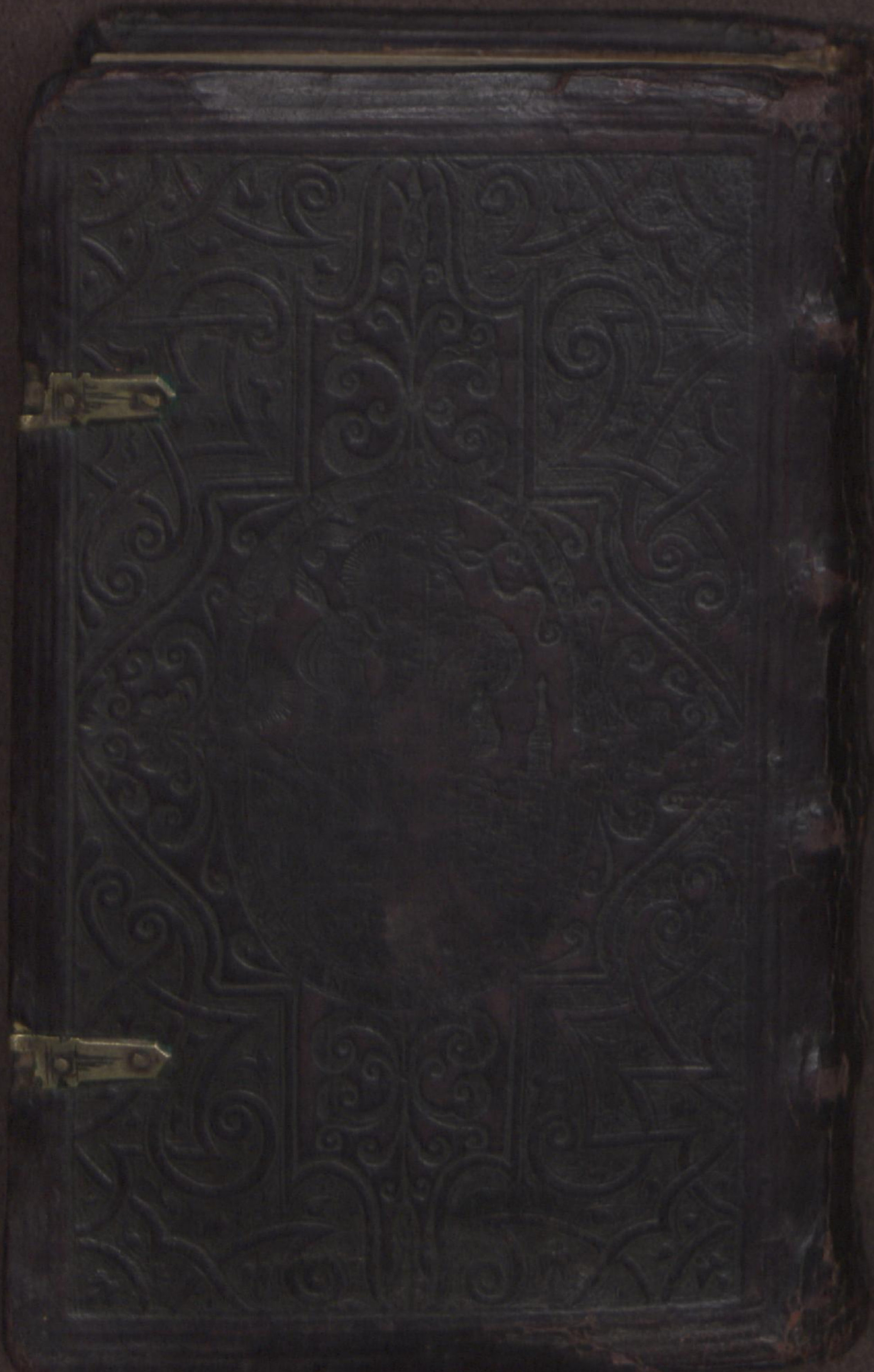

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
Hielmst. 1470 8° (LN 353)

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
Hielmst. 1470 8° (LN 353)

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
Hielmst. 1470 8° (LN 353)

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
Hielmst. 1470 8° (LN 353)

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
Hielmst. 1470 8° (LN 353)

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
Hielmst. 1470 8° (LN 353)

DA BOX

No 1470.

M. Tischer fecit

BIBLIOTHECA REGIA HAFNIENSIS

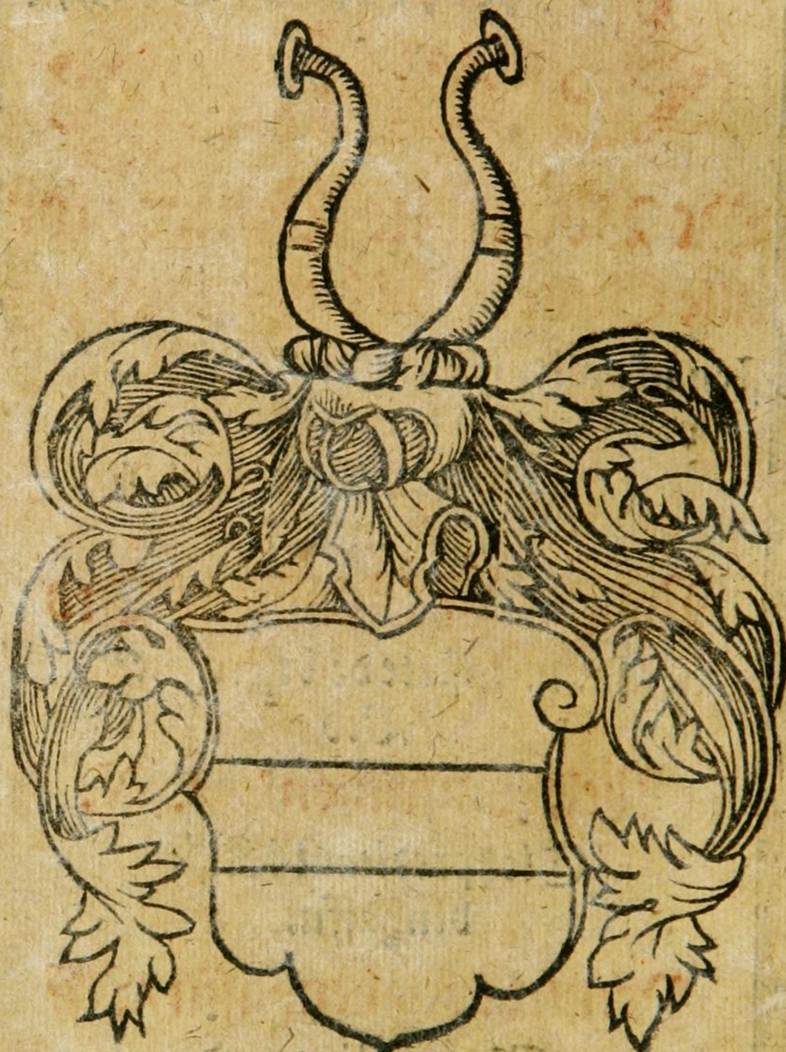
= LN 353 M + LN 912 M

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
Hielmst. 1470 8° (LN 353)

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
Hielmst. 1470 8° (LN 353)

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
Hielmst. 1470 8° (LN 353)

Christelige
Oc Udkaarne Bøner / for alle Stater / Udi huilcke en Christen icke alleniste fremsetter sin Trang oc Begering for GUD / Men faar ocsaa Trøst oc Suar aff hannem /
Nyligen aff Scrifftens Ord sammensette oc beskreffne /
Ved
Niels Lauritzsøn / A. N.
Slotzpredicant i Kiøbenhaffn.
Prentet i Kiøbenhaffn / Aff Matz Vingaard.
ANNO
1595.
LN 353
M
Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
Hielmst. 1470 8° (LN 353)

I. M. K. F. W.

HAFNIENSIS

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
Hielmst. 1470 8° (LN 353)

I. M. K. M. W.

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
Hielmst. 1470 8° (LN 353)

Erlig Velbyr-
dig / Gudfryctig / Kysk oc
Dydelig Jomfru / Magrete
Krabbe / Velbyrdig oc Salig
Niels Krabbis Daatter
til Veegholm /

(❧)

Naade oc Fred aff Gud vor Fa-
der / oc den HErre JEsu
Christo.

1. Cor. 11. VOR HErre JEsus / i den Nat som hand bleff for-
raadt / giorde en gant-
ske aluerlig Forma-
Matth. 20 ning til sine Disciple / der hand fant
dem soffuendis i Vrtegaarden: Vaa-
ger (sagde hand) oc Beder / at i icke
skulde falde i Fristelse: Aanden
er villig / men Kiødet er skrøbeligt.
Galat. 4. Disse Ord betyde noget / oc ere icke al-
lene

lene sagde til Disciplene/men ocsaa til
oss alle / som der staar hos Marcum: Marci. 13.
Huad som ieg siger eder / det siger ieg
alle/Vaager. Derfaare ligger oss macé
paa/ at wi denne Formaning rettelig
forstaa/ oc siden bruge / oc til gernin-
gen henføre vdi vort gantske Liff oc
Leffnet. Men paa det/ at dette kand
skee/ da bør oss acte / at disse CHristi
Ord/ indeholde Tuende Parter.

☞ Den Første er hans Formaning / at
wi skulle Vaage oc Bede/ etc.

☞ Den Anden er sag oc grund til denne
Formaning som oss beuege skal / at
giøre der effter.

Om begge deele ville wi kaar-
telige noget forhandle.

Om den Første.

Vdi sin Formaning giør vor
HERre CHristus Try stycke. Først
siger hand til sine Disciple/ Vaager/
efftterdi hand fant dem soffuendis/men
hand taler dog besynderlig om en Aan-
delig vect/ som hand ville saa meget si-
ge: J haffue icke vdualt mig/ men ieg Joh. 15.
vdualde eder / oc frelste eder aff mør- Coloss. 1.

 ckens

ckens Offrighed/ oc sette eder i mit Ri-
Joh. 15. ge/ at i skulle gaa bort oc bære Fruct/
oc eders Fruct skal bliffue. Derfaare
Ephes. 6. haffue i icke allene at stride met Kiød
oc Blod/ men met Førster oc Veldige
som er met Verdens Herrer/ som reg-
nere i denne Verdens mørck/ met de
onde Aander vnder Himmelen: Oc
Joh. 15. Verden hader eder / oc i skulle haffue
Joh. 16. trengsel i Verden / Saa er fordi det
Matth. 24. beste Raad / at i Vaage / lige som en
Husbonde/ der er ræd at Tyffue skulle
bryde ind i hans Huss/ oc lige som
Luc. 12. Menniske/ der tøffue effter deris Her-
re/ naar hand skal komme fra Bryl-
lup/ paa det i skulle icke forraskis aff
eders Fiender/ Kiød oc Blod/ Dieff-
uelen oc Verden.

Men huorlunde wi skulle vaage/
oc huad denne Aandelige vect er / læ-
rer Johannes vdi sin Obenbaring met
Obenbar. 16. disse Ord: Salig er den som vaager/
oc holder sine Klæder/ at hand skal icke
vandre nøgen / oc mand skal icke see
hans Blusel. Huad disse Klæder be-
tyde legger hand en anden sted vd / si-
gendis:

gendis: Lammens Hustru/ bleff giff- Obenbar. 19.
uet at føre sig i reent oc deyligt Silcke.
Men Silcket er de helligis Retferdig-
hed/ Huilcken er Tuende slags.

Den Første er Troens Retfær-
dighed/ som er intet andet / end JEsu
CHristi Lydighed/ ved huilcken hand Rom. 10.
haffuer fuldkommet GUds Low/ saa
at icke den mindste Bogstaff eller Pri- Matth. 5.
cke aff hende er bleffuen staaen tilbage/
huilcken Lydighed oc Lowens fuldkom-
melse/tilregnis aff Guds Naade/uden Rom. 3.
Fortieniste/ alle dem som tro til Ret- Rom. 10. Psal. 32.
færdighed/saa at offuertrædelsen bliff-
uer dem forladen/ Synden skiult / oc
HERren icke tilregner dem Misgier-
ningen/ men de actis Retfærdige / lige
som de haffde selff fuldkommet Lowen.
Thi at lige som der ere bleffne mange Rom. 5.
Syndere for it Menniskis (Adams)
Ulydighed: Saa bliffue oc mange
Retfærdige formedelst den enis (Chri-
sti) Lydighed/ saa at den som icke om- Rom. 4.
gaas met Gerninger/ men troer paa
den som giør den Ugudelige retfær-
dig / hannem bliffuer hans Tro reg-

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
Hielmst. 1470 8° (LN 353)

net til Retfærdighed/ oc der er intet
Rom. 8. fordømmeligt i dem/ som ere i CHri-
sto JEsu formedelst Troen.

Det Andet slags/ er en god Sam-
uittigheds Retfærdighed / som oc kal-
dis Hellighed/huilcken altid følgis met
Rom. 5. Troens Retfærdighed. Thi de som ere
bleffne Retfærdige formedelst Troen/
de haffue Fred met Gud formedelst
vor HERre JEsum CHristum:
Oc begaffuis met Helliggiørelsens
Gal. 6. Aand / som giør dem til ny Creature
Ezech. 16. i CHristo JEsu/ oc giffuer dem it nye
Hierte oc en ny Aand / saa at de dræ-
Coloss. 3. be deris Lemmer som ere paa Jorden/
Horerj/Wreenhed/skendelig Brynde/
ond Lyst oc Gerighed / oc alle andre
Synder / oc afføre det gamle Men-
niske met sine Gerninger/ oc iføre det
Ny som skal fornyes til Bekendelse
effter hans rette Billede/som hannem
Tit. 2. skabte/ oc leffue Tuctelige/Retfærde-
lige oc Gudelige i denne Verden.

Disse Tuende slags Retfærdighed/
ere de rette Bryllups klæder CHristus
Matth. 22 taler om / oc Salighedens Klædebon
oc

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
Hielmst. 1470 8° (LN 353)

oc Retuiſhedens Kiortel/ Eſaias ſkriff- Eſa. 61.
uer om / met huilcke CHriſti Aandeli Pſal. 45.
ge Brud er gantſke deylig induortis /
oc de rette Gyldenſtycke ſom hun er
klædt met/ huilcke HERren befaler/at
wi met flittig Vact oc Varetect ſkulle
beholde oc giemme/ at wi icke aff Sa-
tan/Verden oc Kiødet berøffuede/ſkul-
le gaa nøgne oc blote.

Saa er fordi at Vaage/ intet an-
det/ end at ſtride en god Strid / oc be- 1. Tim. 1.
holde Troen oc en god Samuittighed/
oc icke ſoffue ſom de andre / det er / icke 1. Theſſ. 5.
være kiødelig ſecker oc tryg i vor Synd
oc Ondſkaff/ ſom Verdens Børn/men
Vaage oc være Edrue / iførde met
Troens oc Kierligheds Pantzer/oc met
Haabens Hielm til Salighed / at wi
icke falde i Synd / Friſtelſer oc ſnarer/ 1. Tim. 6.
oc myſte Troen oc en god Samuittig-
hed/ oc der hoſſ JEſu CHriſti tilreg-
nede Lydighed oc Retfærdighed/oc den
Hellige Aand/ſom flyer de Affgudiſke/ Viſheds. 1
oc viger fra de Skødiſløſe / ſom met it
Vgudeligt Leffnet forderffue GVds 1. Cor. 3.
Tempel.

For det Andet siger Christus i sin
Formaning: oc Beder / giffuendis
her met tilkiende / at endog vor egen
Mact er intet vert/wi ere snart offuer-
uundne / oc wi icke kunde aff oss selff
imod staa vore Fiende/ saa skulle wi
dog icke giffue oss offuer/ oc lade oss
fange aff Dieffuelen / men indfly til
Ephes. 6. Gud om Hielp/oc bede stedse i all nød-
tørfftighed/ met Bøn oc Formanelse/
Ordspr. 18. i Aanden. Thi HErrens Naffn /
det er hans Naffns paakaldese /er it /
fast Slaat/ den Retfærdige løber did/
oc bliffuer beskermet: Oc Bønen/
siger Chrysostomus/ er en woffuer-
uindelig oc den allertryggeste Befest-
ning oc Vern/ som aldrig slaer feyl/
huilcken lige saa læt bort driffuer wtal-
lige Tusinde aff Fienderne / som en
aff dem. Oc der som Diefflene/ siger
Macarius, end vaare saa stercke / som
hine stercke Bierge/ saa skulle de dog
opbrendis aff Bønen / lige som Vox
aff Ilden. Ja Augustinus bekiender
met Sandhed/at den retferdigis Bøn/
er Himmerigis Nøgel / oc at Bønen
stiger

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
Hielmst. 1470 8° (LN 353)

stiger op/ oc Guds Miskund oc Hielp
stiger ned igen til oss. Thi den Elen- Sirach. 35
digis Bøn trenger igennem Skyerne/
oc hun lader icke aff før end hun kom-
mer frem/ oc hun stillis icke/ før den
Høyeste seer der til. Summa Sum-
marum alt huad oss fattis / oc feyl / oc
alt huad wi bede i vor Bøn / der som Marc. 11.
wi ickun tro at wi skulle faa det/ saa
skal det vederfaris oss.

Derfaare raader CHristus icke
allene her / men ocsaa anden sted / at
wi skulle altid bede/ oc icke lade aff. Luc. 18.
Thi naar wi icke vide huad wi skulle 2. Krøn. 20.
giøre/ saa staar dette allene tilbage/at
wi met Dauid oc Josaphat skulle op- Psal. 123.
løffte vore Oyen til Gud/ som sidder
i Himmelen. Oc lige som Tienernis
Oyen see paa deris Herris Hender:
Lige som Tieniste Pigens Oyen paa
hendis Hustruis Hender : Saa skulle
vore Oyen see paa HErren vor Gud/
indtil hand bliffuer oss Naadig/ oc be-
uarer oss fra alt Ont / oc beuarer vor Psal 121.
Siæl/ oc hand frelser oss fra vore Fi- Luc. 1.
ender/ oc fra alle deris Haand som oss
hade. Dog

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
Hielmst. 1470 8° (LN 353)

Dog er det fornøden/ at Bønen/
om hun skal teckis Gud/ skal komme
2. Tim. 1. aff it reent Hierte (som icke er besmit-
tet met it wgudeligt forsæt oc Leffnet)
oc aff en god Samuittighed/ oc aff en
retsindig Tro/ huilcken skal fundere oc
grunde sin Bøn paa tre Columner oc
Støtter / som er / først paa GVds
Barmhiertighed/ dernest GVds Al-
mectighed / oc for det sidste paa Meg-
leren JEsum CHristum. Thi wi
Jacob. 1. skulle bede i Troen oc icke tuile / at
Psal. 68. HERren er god oc Naadig/ fuld aff
stor Miskundhed / mod alle dem som
Psal. 145. kalde paa hannem/ oc vil gerne giøre
det som de Gudfryctige begere / høre
deris Skrig/oc hielpe dem. Desligeste
Luc. 1. at der er ingen ting wmueligt for han-
Ephes. 3. nem / men at hand kand offuerflødelig
giøre offuer alt det som wi bede eller
Rom. 4. forstaa. Ja wi skulle vide paa det al-
leruissește/at/huadsom Gud loffuer det
kand oc vil hand oc giøre / icke for vor
egen Værdskyld / som ingen er wden
Ond/men for vor Megleris/sin elskeli-
2. Cor. 1. ge Søns skyld/ vdi huilcken alle Guds
Løffte

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
Hielmst. 1470 8° (LN 353)

løffte er Ja oc Amen. Dette er det
Christus selff loffuer/sigendis: San- Joh. 16.
delige/Sandelige siger ieg eder/huad-
somhelst i bede Faderen om i mit naffn
(det er for min skyld/vdi min sande be-
kendelse/ oc en Hiertens Tro oc Til-
lijd paa min Fortieniste oc Forbøn)det
skal hand giffue eder.

For det Tredie lærer CHristus
huor om mand besynderlig bede skal/
**Beder/ (siger hand) at i icke fal-
de i Fristelse.** Her bemercker det
Ord Fristelse/alt det/huor met it Men- Jacob. 1.
niske driffuis oc lockis til at synde/oc at
tuile om Guds Forsiun/ Forjettelser
oc Trusel/oc til at Hoffmode sig/ oc at-
traa effter det som hannem huercken er
giffuit/ eller bequemmer: Oc til at
affalde fra Gud oc hans Ord/til Dieff-
uelen oc hans Ord/ oc til at fortuile
oc mishaabe om Guds Naade/ enten
saadan tilskyndelse kommer aff Friste- Matth. 4.
ren Satan/ eller aff vor egen kiødelig Jacob. 1.
Lyst oc Begering/ eller Verdens For- Matth. 18
argelser oc Forfengelighed/ eller atskil-
lig Kaars/ Forfølgelse oc Elendighed. 1. Petr. 4.

Saa

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
Hielmst. 1470 8° (LN 353)

Saa vil fordi vor Frelsere/ at wi skulde Vaage oc bede / at der som wi met saadanne Fristelser anfectis / at wi da icke skulle falde/ det er offueruindis der vdi/ oc affalde fra Gud oc til Satan/ met Synd / Tuilactighed / æregerig-
Ephes. 6. hed/ Fortuilelse oc mishaab/ men være stercke vdi HERren/ oc vdi hans styrckis Mact/ oc tage Guds Harnisk paa/ paa det at wi kunde staa imod / naar den onde Stund kommer / oc vdrette alting vel oc beholde Marcken. Ja hand vil at wi skulle bede Gud/ at hand icke for vor Synd oc wtacknemmelighed/ vil forkaste oss i sin Vrede oc ta-
Psal. 27. oc 51. ge sin Haand oc Hellig Aand fra oss:
Psal. 27. Icke giffue oss hen i vore Fienders oc Satans Villie / som begerer at sicte
Luc. 22. Johan. 13. oss/ lige som Huede/ oc fare ind i vore
Rom. 1. Hierte / som hand giorde met Juda: Oc icke antuorde oss hen i vore Hierters begering. Dette neffner CHristus at wi besynderlige skulle bede om fremfor andet. Thi der som Fristelsen faar offuer haand / da enten bede wi aldrig/ eller om wi end begynde/ da

bliffue

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
Hielmst. 1470 8° (LN 353)

bliffue wi icke vaffactig oc bestandig i Bønen/eller oc ere vore Bøner til forgeffuis/ thi wi bede ilde/ oc faa intet. Jacob. 4.

Om den Anden.

Hos sin Formaning setter vor HErre Sag oc Grund/ som oss beuege skal/ til at giøre effter hans Raad: Aanden (siger hand) er villig/ men Kiødet er skrøbeligt. Meningen er. Aanden/ det er/det ny Menniske/ som aff den HelligAand/ er fornyet i sit Sinds Aand/ oc i sin Siæl/ saa at Forstandet er opliust om Gud/ oc Guds villie oc Barmhiertighed: Oc Vilien omuent til at samtycke det som gaat er/ oc at forskiude oc hade det onde: Oc at være Guds villie vnderdannig: Oc Affecterne ere Fornufften/ som er aff Gud opliust/ Hørsomme oc Lydige. Er villig/ det er dette Ny Menniske som saa opliusis oc Regeris oc Fødis paa Ny aff Guds Aand/ er i nogen maade villigt/ Ephes. 4.

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
Hielmst. 1470 8° (LN 353)

oc redebont / til at følge Guds villie/
oc giøre det hannem er behageligt /
Men Kiødet/ det er det gantske gam-
le/ naturlige oc syndige Meñiske/ som
Joh. 3. icke er igenfødt formedelst Vand oc
Ephes. 6. Aanden/ huis Sind oc Forstand / er
formørcket/ formedelst den Vanuittig-
hed/ som er i oss ved vort Hiertis for-
hærdelse/ oc huis Villie som er wlydig
oc genstridig mod Gud / saa vel som
oc Affecterne oc Begeringen baldstyr-
1. Mose 8. rige oc onde/ det er skrøbeligt/ det er/
ont op aff sin Vngdom / oc til intet
gaat tilbøyligt oc dweligt/ som Paulus
Rom. 7. vidner om sig sigendis : Villien haff-
uer ieg vel/ men at fuldkomme det go-
de finder ieg icke / thi det gode som ieg
vil/ det giør ieg icke : Men det onde
som ieg icke vil / det giør ieg. Jtem
ieg veed/at i mig/ det er mit Kiød/boer
intet gaat. Jtem / ieg haffuer lyst til
Guds Low/ effter det induortis Men-
niske : Men ieg seer en anden Low
i mine Lemmer / som strider imod Lo-
wen i mit Sind / oc tager mig fangen
i Syndsens Low/ som er i mine Lem-
mer.

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
Hielmst. 1470 8° (LN 353)

mer. Derfaare/ vil Guds Søn sige/ er det storlige fornøden/ at i Vaage oc bede/ at i skulle icke falde vdi fristelse.

Efftterdi/Gunstige oc Velbyrdige Jomfru Margrete Krabbe/bønen er nu for deñe/oc andre saadañe victige Sager skyld/ alle Christne saa høyelige fornøden/ som nogen Ting være kand/da haffuer ieg somt for mig selff/ somt for mit Husfolck/ oc andre gode Venner/ paa atskillige tider sammenskreffuit nogle Christelige oc vdkaarne Bøner/mig oc andre der met at opuecke/ til at Vaage oc bede vden affladelse/ efter Christi oc Pauli formaning 1. Theß. 5
oc haffuer ieg brugt i disse Bøner/ icke mine egne/ men Skrifftens oc den Hellig Aands Ord/ Først/fordi/at wi icke vide / huad wi skulle bede / som det sig burde: Men Aanden hielper vor Rom. 8.
Skrøbelighed op / baade i det hand traader selff frem for oss/ til det beste/ met wsigelig Suck / det er i det hand oprører oc beueger oss til at Bede oc sucke til GVD induortis i vort Hierte / oc i det hand vduortis formedelst

(:) Guds

Guds Ord icke allene biuder oc forma-
ner oss at bede/ oc loffuer at wi skulle
bønhøris: Men ocsaa faareskriffuer
de ting som wi skulde bede om/ met den
rette Form/ ved huilcken wi alt det som
nødtørfftigt er/ aff Gud skulde begiere.
Derneſt fordi at Guds Ord haffuer
en besynderlig Geyst oc Krafft met sig
fremfor vore egne Ord/ som Aposte-
Heb. 4. len til Hebreerne skriffuer: Guds Ord
er leffuendis oc krafftigt/ oc skarpere
end noget tueegget Suerd/ oc det tren-
ger igennem indtil det atskil Siælen
oc Aanden/ oc Marffuen oc Benene.
For det Tredie haffuer ieg oc brugit
Skrifftens Ord/ fordi det er oss me-
get trøsteligt/ at wi see at Guds Helli-
gen haffue værit i lige saadan Skrø-
belighed/ fald/ nød oc Fare/ som wi ere/
Psal. 22. oc haffue robt til Gud/ oc ere bleffne
reddede/ oc haffue haabet paa hannem
oc ere icke bleffne til Skamme. Huor-
Heb. 5. faare wi oc maa traadde frem met fri-
modighed til Naadestolen/ bruge de
samme Ord oc Raad/ som de haffue
brugt/ oc være viss paa at wi oc skulle
faa

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
Hielmst. 1470 8° (LN 353)

faa Barmhiertighed / oc finde Naade paa den tid / som oss giøris Hielp behoff.

Men at samme Sententzer aff Scrifften vndertiden repeteris oc igentagis vdi disse Bøner / haabis ieg / at ingen legger mig til onde. Thi det er skeet aff denne Aarsag / at ieg i atskillige tider (som sagt er) haffuer skreffuit disse Bøner / oc det icke i den mening / at de skulle nogen tid samptlig prentis / som nu skeet er. Der til met ere somme aff dem tilforn trycte / her oc der vdi mine andre Bøger / huorfaare ieg ville dēne gang intet synderlig forandre vdi dem (huilcket dog haffde været mig læt) men lade dem bliffue som de vaare.

Denne min lille Bønebog / vil ieg Fromme Jomfru Margrete / Tienistactelig haffue E. V. skenckt oc forærit / først fordi / at Erlig oc Velbyrdig Ditløff Holck / Eders kiere oc Troloffuede Festemand / oc min Gunstige Fordrere / aff den store lyst oc vilie / som hand haffuer til at fremme

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
Hielmst. 1470 8° (LN 353)

me Guds Ord oc Ære/ haffuer paa sin egen omkaastning / ladet disse Bøner trycke oc vdgaa. Huorfaare de icke burde at tilskriffuis nogen anden/ end enten hannem selff/ eller ocsaa E. V. Derneſt ocsaa fordi/ at det er E. V. oc alle Guds Børn/ som ville indgaa den hellige Ecteskabs Stat/ hønelige fornøden/ at de sig der til berede/ oc den siden begynde oc fuldende / met aluorlig Bøn / Paakaldelse oc GVds

Tobiæ. 8. Fryct. Thi wi / som Tobias siger til sin Brud/ ere de Helligis Børn/ oc oss bør icke at begynde denne Stat lige som Hedninge der foracte Gud / men met Gud oc Ære / synderlig fordi at Ecteskabs Stat / er Kaarssens Stat oc Dieffuelen / som Tobiæ Historie vduiser / er denne Stat offuermaade Fiendsk oc Gram. Forseer ieg mig derfaare aldelis her til/ at disse Bøner bliffuer E. V. Tienlig til at begynde oc fuldkomme sin Ecteskaff met sand Gudsfryct oc Paakaldelse som sagt er: disligeste ocsaa Kierkommen oc Tacknemmelige / for saadan Leylighed oc

Sager

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
Hielmst. 1470 8° (LN 353)

Sager som nu beneffnde ere.

Den euige gode Gud/ som i Paradiss haffuer stifftet den hellige Ecteskaff/hand forbarme sig offuer E. V. sampt Eders Velbyrdige kiere Festemand/ at i kunde baade komme Karske til eders Alderdom/ oc leffue Kierligen tilhobe / it roligt oc stille Leffnet / i all Gudelighed oc Erlighed/paa det i kunde glæde huer andre/ oc met fornumstelig Omgengelse / forlyste huer andris Hierte/oc prise Gud i eders Legeme/oc vdi eders Aand / som høre Gud til/oc aff hannem igen Rigeligen velsignis baade Aandelige oc Legemlige: Oc være som it Fructsommeligt Vintræ/ beprydede met Deylige Børn som ere HERrens gaffue oc skenck/ oc met alt gaat. HERrens Velsignelse være offuer eder/ Wi velsigne eder i HERrens Naffn/ AMEN. Skreffuit i Kiøbenhaffn/Pintz...z Anno. 1595.

Tobiæ. 8.
1. Tim. 2.
Syrac. 26
1. Cor. 6.
psal. 128.
Psal. 127.
psal. 129.

E. V.
Tienistuillige
Nicolaus Arctander,
Nidrosiensis.

Register paa Bønerne i denne Bog / vdi huilcket det Latinske Tal / viser Bønernis orden / som de staa til / men Bogstaffuene A. B. C. etc. Arcket / oc Zypher tallit Bladet i samme Arck / som de findis paa.

(*)

En

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
Hielmst. 1470 8° (LN 353)

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
Hielmst. 1470 8° (LN 353)

S. Ambrosius Lib. 3. de Virginibus.

EN Idelig Bøn skal befale oss Gud i vold. Thi der som Pro-
Psal. 116. pheten siger / Jeg sagde dig Loff Siu gange om Dagen / huilcken dog vaar met Rigens bestilling forhindret / huad
Matth. 26 bør oss da at giøre som læse: Vaager oc beder at i icke skulle falde i Fristelse? Sandelige wi skulle frembære bestemde Bøner met tacksigelse / naar wi staa op aff Søffnen / naar wi gaa vd / naar wi berede oss til at faa Mad / naar wi haffue faaet Mad / om efftermiddag paa den Time som mand pleyet at giøre Afftens Offer / oc naar wi gaa til Seng. Ja ieg vil at du i Sengekammeret skal offte læse Psalmer met HErrens Bøn / enten naar du opuaagner / eller Søffnen falder paa Legemet / at Søffnen vdi huilens begyndelse / skal finde dig fri fra disse Verdslige tings Omhyggelighed / oc tenckende paa det som Gud tilhør.

Christe-

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
Hielmst. 1470 8° (LN 353)

Christelige oc
Vdkaarne Bøner / Vdi huilcke en Christen icke alleniste fremsetter sin Trang oc Begering for Gud / Men faar Trøst oc Suar aff hannem / Nyligen aff Skrifftens Ord sammensette.

(*)

I.

En Bøn om Aand oc Naade rettelig at bede oc paakalde Gud.

O Sande euige Gud / som er en Aand / oc vil at de Joh. 4.
som dig tilbede skulle tilbede dig i Aanden / oc i Sandhed. Oplad mine Læbe / Psalm. 51.
at min Mund kand kundgiøre din Prijs / oc vdgyd som du haff-

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
Hielmst. 1470 8° (LN 353)

Zach. 12. uer loffuit/ Naadens oc Bønens
Aand offuer oss/ at hand kand
Rom. 8. hielpe vor Skrøbelighed op. Thi
wi vide icke huad wi skulle bede/
1. Cor. 12. som det sig burde/ oc ingen kand
kalde JEsum en HERRE vden
formedelst den hellig Aand: Oc
wi kunde intet giøre vden dig oc
Joh. 15. din Hielp. Lad derfaare Aan-
Rom. 8. den traade frem til beste for oss
met wsigelige Suck/effter som det
er dig Gud behageligt/ paa det
Sirach. 18. at det kand være vort aluore at
wi ville tiene dig/oc at wi skulle ic-
Esa. 29. ke friste Gud/ eller komme til dig
met vor Mund/ oc Ære dig met
Math. 15. vore Læbe/endog Hiertet er langt
Joh. 4. fra dig. Men wi kunde som de
sande Tilbedere paakalde dig i
Aanden oc Sandhed/ oc bede i
Jacob. 1. Troen/ oc intet tuile at huad som
Joh. 16. helst wi bede dig Fader om i JE-
su

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
Hielmst. 1470 8° (LN 353)

su Naffn/det vil du giøre/ forme-
delst denne samme din Søn / oc
for hans skyld / vdi huilcken alle 2. Cor. 1.
dine Løffte ere Ja / oc Amen.
AMEN.

II.

En almindelig oc daglig Tacksigelse til Gud/ for hans synderligste Vel-gierninger.

MIn Siæl loffue HER- Psal. 104.
ren/ HERre min Gud
du est meget Herlig / du
est prydet deylige oc herlige / du
som est Gud Fader / Guds Ord 1. Joh. 5.
eller Søn / oc den Hellig Aand/
vdi tre Personer/ dog it vdi Gud-
dommens Væsen / eller en eniste 5. Mos. 6.
Gud. Wi tacke dig Gud/ wi tac- Psal. 75.
ke dig/ oc kundgiøre dine vnderli-
ge Gierninger. Thi du haffuer

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
Hielmst. 1470 8° (LN 353)

Hebr. 1. formedelst din Søn giort Verden / oc opholder endnu alle ting met dit Krafftige Ord. Oc du
Vijßhed. 2. skabte oss Menniske til det euige Liff/ oc giorde oss til it Billede/ at wi skulle være lige som du est.
Psal. 139. Jeg tacker dig derfaare / at ieg er vnderlige giort. Thi du drogst
Psal. 22. mig aff min Moders Liff / oc vaarst min tillid/der ieg end vaar
Actor. 17. hos min Moders Bryst/ oc ieg er/leffuer/oc røris endnu vdi dig.
Psal. 91. Du haffuer befalet dine Engle om mig / at de skulle beuare mig
Psal. 145. paa alle mine Veye. Du oplader din Haand / oc metter mig oc alt det som leffuer met behagelighed. Jeg vil ophøye dig vor Gud/ du Konge/ oc loffue dit Naffn altid oc euindelige/ at du haffuer o-
Joh. 4. benbaret din Kierlighed mod oss/ i det du sende din enbaarne Søn

til

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
Hielmst. 1470 8° (LN 353)

til Verden/ at wi skulle leffue for-
medelst hannem/ oc at hand skulle
være vor Talsmand hos dig 1. Joh. 2.
Himmelske Fader / oc it Soneof-
fer for vore Synder/dog icke alle-
ne for vore / men ocsaa for den
gantske Verdens/ oc at wi skulle
haffue Forløsning formedelst Coloss. 1.
hans Blod/som er i Syndernis
forladelse.

O HErre JEsu/du som haff-
uer det euige Liffs Ord / oc est Joh. 6.
CHristus den Leffuende Guds
Søn/ ieg vil daglige loffue dig oc Psal. 145.
prise dit Naffn altid oc euindeli-
ge/at du lodst oss vide din Naade 2. Cor. 8.
oc at alligeuel du vaar rig/ saa
bleff du dog fattig for vor skyld/
paa det wi skulle bliffue rige/for-
medelst din fattigdom/du bar vor Esai. 53.
Siugdom oc tog vor Pine paa
dig/ paa det wi skulle haffue Fred

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
Hielmst. 1470 8° (LN 353)

oc Helbredgiøris ved dine Saar.
Psal. 145. HERRE/ alle dine Gier-
ninger ſkulle Tacke dig oc dine
Helgen Loffue dig/ oc Priſe dit
Kongerigis Ære/ oc tale om dit
Velde. Thi din Venlighed oc
Tit. 3. Kierlighed mod Menniſkene O-
benbaredis icke for de Retfærdig-
heds Gierninger ſkyld/ ſom wi
giorde/men effter din Barmhier-
tighed giorde du oſſ ſalige forme-
delſt igenfødelſens Bad/ oc den
hellig Aands fornyelſe: Huilcken
du haffuer rigelig vdgydet offuer
oſſ formedelſt JEſum Chriſtum
Rom. 8. vor Frelſere. Thi wi haffue icke
anammet en Trældoms Aand/
at wi ſkulle atter frycte oſſ/ men
en Sønlig Aand formedelſt huil-
cken wi raabe/Abba kiere Fader.
Den ſamme Aand giffuer vor
Aand Vidniſbyrd / at wi ere
Guds

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
Hielmst. 1470 8° (LN 353)

Guds Børn / oc leder oss vdi all Sandhed / oc er vor Trøster / vdi all vor Trang oc Nød. Dig O HErre Hellig Aand som vdgaar aff Faderen / oc Sønen tacker ieg verfaare aff gantske Hierte / ieg vil siunge dig Loff for Guderne. Thi du HErre Gud est min Tilflucht stedse oc altid. Du est Gud fra euighed oc til euighed / met Faderen oc Sønnen / før end Biergene bleffue / oc Jorden / oc Verden bleffue skabte. Joh. 16. Psal. 138. Psal. 90.

Kongerne paa Jorden / oc alle folck / Førster oc alle Dommere paa Jorden / vnge Drenge oc Jomfruer / de Gamle met de Vnge skulle loffue HErrens Naffn / at hand viser oss sit Ord / oc vor Menighed sin skick oc ræt / oc lader Christi ord bo rigelige iblant oss i all Visdom / oc sine Tegn el- Psal. 148. Psal. 147. Coloss. 3.

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
Hielmst. 1470 8° (LN 353)

Rom. 4. ler Sacramenter til en beſegling
paa den Retfærdighed ſom er i
Pſal. 147. Troen. Hand giør vore Portis
ſtenger faſte / oc Velſigner vore
Børn der vdi / hand ſkicker vore
Landmercke Fred / oc mætter oſſ
Pſal. 103. met den beſte Huede. Hand giør
vor Mund glad/at wi bliffue vn-
ge igen ſom en Ørn. HErren
ſkicker Retfærdighed oc Dom al-
1.Moſ. 32. le dem ſom lide Wræt. Sum-
ma ieg er faſt ringer end den Mi-
ſkundhed oc Troſkaff/ſom du haff-
uer giort din Tienere: Huo kand
vdſige HErrens ſtore Gierninger
ger? Oc priſe alle hans Lofflige
Syrac. 43. Gierninger? Huo kand priſe
hannem ſaa høylig ſom hand er?
Wi ſee det mindſte aff hans gier-
ninger / Thi at mange ſtørre
Pſal. 117. ere endnu ſkiulte for oſſ. Loffuer
HERREN alle Hedninge/ oc
priſer

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
Hielmst. 1470 8° (LN 353)

priser hannem alle Folck. Thi hans Naade oc Sandhed haffuer Mact offuer oss Euindelige/ Haleluja/ AMEN.

III.

En daglig Bekiendelse oc Bøn at skriffte for Gud/ oc bede hannem om Syndernis forladelse / oc en salig omuendelse.

✝ ✝ ✝

AH Kiere HERRE du Store oc Forfærdelige Gud / du som holder Pact oc Naade/ met dem som dig elske oc holde dine Bud. Wi haffue syndet / giort Wræt/ wi haffue været Wgudelige oc ere affaldne / wi ere bortuigede fra dine Bud oc Ræt/ wi ere alle som Dan. 9. Esa. 64.

de twrene/oc all vor Rætuijshed er
lige som it besmittet Klæde. Fa-
Luc. 15. der ieg haffuer syndet imod Him-
melen oc for dig/ ieg er icke lenger
mere værd / at ieg skal kaldis din
Luc. 10. Søn. Thi ieg haffuer icke elsket
dig aff gantske Hierte/aff gantske
Siæl/ aff all Mact/ oc aff gant-
ske Sind/ oc ey heller min Næste
lige ved mig selff/ som det sig bur-
de/ oc din hellige Low vdkreffuer/
Psal. 55. Huorfaare mit Hierte er bange
i mit Liff/ oc Dødsens Rædsel er
falden paa mig: Fryct oc Beff-
uelse ere komne paa mig/ oc gru-
else betecker mig. Jeg fryeter mig
Psal. 119. for dig/ at mit Legeme beffuer/ oc
ieg forfærdis for din Dom. Oc
mine Øyen flyde met Vand / for-
di at ieg haffuer icke holdet din
Low. Men det er min Trøst/
Rom. 5. huor Synden er Offuerflødig/
der

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
Hielmst. 1470 8° (LN 353)

der er Naaden fast mere Offuer-
flødig/ Oc der som nogen synder/ 1. Joh. 2
da haffue wi en Talsmand hos
dig som er Jesus Christus/som er
Retfærdig/den sāme er it Sone-
offer for vore Synder dog icke
allene for vore/ men for den gan-
ske Verdens. Derfaare bøyer ieg Manasse Bøn.
nu mit Hiertis Knæ/ oc beder dig
HERre om Naade. Forlad mig/
O HERre/forlad mig min Off-
uertrædelse/ lad mig icke forderff-
uis i mine Synder/ oc lad straf-
fen icke bliffue euindelige paa mig/
for din Søns JEsu Christi bit-
tre Pine oc haarde Døds skyld.
Thi hand er Saar giort for vo- Esa. 53
re Misgierningers skyld / oc knu-
sit for vore Synders skyld / oc
Straffen er kast paa hannem/
paa det wi skulle haffue Fred.
Lad min Bøn actis for dig / lig
som

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
Hielmst. 1470 8° (LN 353)

som it Røgoffer/ mine Henders
opløfftelse/ som it Afftens Offer.
Psal. 143. Oc gack icke til rette met din Tie-
nere / thi der er ingen som leffuer
Jere. 10. retfærdig for dig. Straffe mig/
HErre / dog met maade oc icke i
din Grumhed / paa det du skalt
Psal. 143. icke oprycke mig. Wederquege
mig for dit Naffns skyld/ før min
Siæl aff Nød for din Retfærdig-
Baruch. 3. heds skyld. Ah HErre lad aff
met din Grumhed offuer oss/ oc
Handle icke met mig effter min
Psal. 130. fortieniste. Thi dersom du HEr-
re vilt tilregne Synden/ HErre
huo kand da bliffue bestandig.
Psal. 57. O Gud vær mig derfaare Naa-
dig. Thi min Siæl forlader sig
paa dig/ oc ieg haffuer tilflucht vn-
Psal. 51. der dine Vingers skygge. Giør
mig Pur formedelst din Søns
JEsu Christi Blods Jsop/ at ieg
bliffuer

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
Hielmst. 1470 8° (LN 353)

bliffuer reen / To mig at ieg bliff-
uer Snehuid. Skiul dit Ansict
fra mine Synder / oc vdslet alle
mine Misgierninger. Hielp O
HErre / at ieg effter din Befal-
ning kand vende mig fra mit on- Jerem. 8.
de Væsen / oc bedre min Vey oc
Gierning / omuend du mig saa Jere. 31.
bliffuer ieg omuend. Thi du Her-
re est min Gud. Tag effter din Ezech. 36.
Forjettelse / det steen Hierte bort
aff mit Kiød / oc giff mig it nyt
Kiødeligt Hierte/oc en ny Aand/
oc giør saadant it Menniske aff
mig/som kand vandre i dine Bud
oc holde din Ræt/oc giøre der eff-
ter/paa det ieg kand tiene dig min Luc. 1.
gantske Liffs tid / i Hellighed oc
Retfærdighed/som dig er Beha-
gelig: Bøy icke mit Hierte til no- Psal. 141.
get Ont / til at føre it Vgudeligt
væsen met Misdedere/ at ieg skal
icke

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
Hielmst. 1470 8° (LN 353)

icke æde aff det som dem Teckis.
Psalm. 51. Men skab it reent Hierte i mig/ O
Gud/ oc giff mig en ny viss Aand.
Psal. 143. Lær mig at giøre effter din Beha-
gelighed/ Thi du est min Gud/ lad
din gode Aand føre mig paa slæt
Psal. 51. Vey. Forkast mig icke fra dit
Ansict/ Oc tag icke din Hellig-
Psal. 119. Aand fra mig/ oc tag icke Sand-
heds Ord fra min Mund/ thi
Psal. 25. ieg haaber paa din Ræt. Men
vis mig dine Veye/ oc lær mig din
Stie/ oc led mig vdi din Sand-
hed. Thi du est min Saligheds
Psal. 119. Gud. Oplad mine Øyen/ at ieg
maa see oc forstaa de vnderlige
ting i din Low/ oc lad dit ord væ-
re en Lycte for mine Føder/ oc it
Lius paa mine Veye/ Formere oc
stadfeste det i oss som du haffuer
wirckit oc begynt for dit hellige
Psal. 27. Naffn skyld. Lad mig see dit gode
vdi

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
Hielmst. 1470 8° (LN 353)

vdi de leffuendis land/ oc der prise
dig met dine vdualde til euig tid.
Men effterdi ieg visselig veed oc
troer/ at du effter din kiere Søns
Forjetning / Der hand siger:
Huadsomhelst i bede Faderen om Joh. 16.
i mit Naffn / det skal hand giffue
eder: Wilt høre min Bøn / oc Psal. 143
mercke min suck / for din Sand-
heds oc Retfærdigheds skyld.
Saa ophøyer min Siæl dig Luc. 1.
HErre/ oc min Aand glæder sig
i GVD min Frelsere. Jeg vil Psal. 145.
Høyeligen Prise dig Gud min
Konge/ oc Loffue dit Naffn altid
oc euindelige. Dig Gud/ du E- 1. Tim. 1.
uig Konge som er Wforgen-
gelige oc Wsiunlige oc al-
lene vis / være Ære oc
Pris i euighed/

AMEN.

*

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
Hielmst. 1470 8° (LN 353)

En kaartere Bøn/ om det samme:

2. Mose. 34. HErre HErre/ du som er en Naadig Gud/ oc Barmhiertig/ Taalmodig oc meget Miskundelig/ oc Trofast/ den som beuiser Naade til Tusinde Led/ oc forlader ondskaben/ Offuertrædelsen oc Synden/ wi bekiende met it angerfult Hierte/ oc en sønderknusit Aand/ at wi ere alle affuigede/ oc allesammen bleffne wduelige: Der er ingen som giør gaat/ icke en eniste. Saa at wi icke kunde aff oss selff oc vor egen Krafft/ omuende oss til dig/ oc giøre huad dig velbehageligt er. Hielp du oss derfaare O Gud vor Hielpere/ for dit Naffns

Psalm. 14.

Psal. 79.

skyld/

skyld / oc forlad oss vore Synder/
for din Godheds skyld. Skab it Psal. 51.
reent Hierte i oss/ lær oss at giøre Psal. 143.
effter din behagelighed/ thi du est
min Gud: Lad din gode Aand
føre oss paa slæt Vey. Omuend Jerem. 31.
du oss/ saa bliffue wi omuende.
Giff oss effter din Forjettelse / it Ezech. 11.
Hierte/ at wi kunde kiende dig at oc 36.
du est HERren / oc borttag det
steen Hierte / oc vdgyd din Aand
offuer oss / oc giff din Low i vort Jere. 24.
Hierte/oc skriff den i vort Sind/
paa det wi kunde vandre i dine Ezech. 11.
skickelser oc holde din Ræt/oc giø-
re der effter / oc paa det wi kunde
offre dig en angerfuld Aand som Psal. 51.
er det offer dig behager/oc it sorg-
fult Hierte/som du icke forsmaar
oc indfly til din Barmhiertighed
ved en fast oc stadig Tro til JE-
sum Christum/ oc forsage det wu- Tit. 2.
 gudelige

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
Hielmst. 1470 8° (LN 353)

gudelige Væsen oc den Verdslige
Lyst/ oc leffue Tuctelige/ Retfær-
delige oc Gudelige i denne Ver-
1. Tim. 1. den/ oc stride en god Strid/ oc be-
holde Troen oc en god Samuit-
Tit. 2. tighed indtil enden/ oc vare paa
den store Guds oc vor Frelsers
JEsu Christi Herligheds salige
Tit. 2. Haab oc Obenbarelse/ paa det
wi formedelst hans Naade/ maa
bliffue Retfærdige/ oc Arffuinge
til det euige Liff effter Haabet/ oc
1. Pet. 4. haffue Glæde oc Fryd i hans
Herligheds Obenbarelsis Tid/
AMEN.

V.

En almindelig Bøn for alle Stater/ som bleff læst aff Predickestolen paa Kiøbenhaffns Slaat/ den 5. Junij/ Anno 88. paa huilcken Kong Frederichs 2. (met salig oc Høylofflig ihukommelse) Lijg bleff begraffuit vdi Roschilde.

(*)

HERre

HERRE vore Fædris Manasse
Almectigste Gud / du Bøn.
som haffuer giort
Himmel oc Jord / oc
alt det som der er vdi / wi haffue Dan. 9.
syndet oc giort ilde / i det at wi vi- Azariæ
gede fra dig / oc giorde alleuegne Bøn.
imod dig oc lydde icke / oc ey heller
actede dine Bud / at giøre der eff-
ter / lige som du haffuer befalet
oss at det skulle gaa oss vel. Der- Begred. 3.
faare giorde du ret / at du icke
sparde oss. HERRE du est ret- Psal. 119.
uijss / oc dine Domme ere rette.
Men HERre vær icke forsaare Esa. 64.
vred / oc kom icke Synden euinde-
lig ihu / see dog der til at wi ere
alle dit Folck / forskiud oss dog icke Azariæ
aldelis for dit Hellige Naffns Bøn.
skyld / oc bortkast icke din Pact / oc
tag din Barmhiertighed icke fra

 oss /

oss/ for din Søns JEsu Christi
skyld / huilcken haffuer været dig
Philip. 2. lydig indtil Døden / Ja til Dø-
den paa Kaarsset / paa det hand
kunde giøre fyllist for vore Mis-
Psal. 51. gierninger. Forkast oss icke fra
dit Ansict/ oc tag icke din Hellig-
Psal. 119. Aand fra oss. Tag icke Sand-
heds Ord fra vor Mund/ thi wi
haabe paa din Ræt: Men lad
disse Riger oc Lande være din
Christne Kirckis Herberge oc
Vaaninger / vdi huilcke Christi
Coloss. 3. Ord kand bo rigelige vdi all Wijs-
hed: Oc du som en Himmelske
Joh. 4. Fader aff de sande Tilbedere/ vdi
Aanden oc vdi Sandhed paa-
kaldis oc dyrckis / oc wi kunde al-
Philip. 2. le oc huer / met fryct oc beffuelse/
arbeyde der paa / at wi kunde
bliffue salige.

Dernest efftherdi det er din be-

falning

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
Hielmst. 1470 8° (LN 353)

falning/at mand skal giøre Bøn/
Formaning/ Forbedelse oc Tack- 1. Tim. 2.
sigelse for alle Menniske/ synder-
lig for Konger/ oc for all Offrig-
hed. Saa bede wi dig for vor al-
lernaadigste Herre / Printz oc
vdualde Konning/ Hertug Chri-
stian den Fierde/ huilcken du haff- Psal. 21.
uer offuergydet met god Velsig-
nelse / oc sæt en Guld Krone paa
hans Hoffuit / der du vdualde
hans Majjestet til Konge/ offuer
dit Folck/ oc til en Dommere off-
uer dine Sønner oc Døtter/ oc Vished. 9.
hand aff din Guddommelige for-
siun er vdkaaren til sin salige oc
høylofflige Her Faders Riger at
faarestaa. Vnderuise hannem Psal. 32.
HERre/ oc vise hannem Veyen/
som hand skal vandre / oc haff
raad hos hannem met dit Øye.
Giff Kongen lenge at leffue / at

 hans

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
Hielmst. 1470 8° (LN 353)

Psal. 61. hans Aar vare altid frem oc
frem / oc at hand altid maa sidde
for Gud. Beuijß hannem Mi-
skundhed oc Trofasthed/som kun-
de beskerme hannem. Paa det
hans Majiestet maa bliffue din
Esai. 49. Christne Kirckis trofaste Foster-
Psal. 72. fader/ oc vdi sin tid holde dit elen-
dige Folck ved Ræt / oc hielpe de
fattige/oc sønderßla bespottere.

Wi bede dig ocsaa HErre yd-
Psal. 146. mygeligen/som beskermer de Fa-
derløse/oc opholder Encker/at du
vilt beuare vor Allernaadigste
Dronning / Dronning Sophi-
Psal. 21. am / at du vil sette hendis Naade
til Velsignelse altid / fryde hende
Psalm. 51. met dit Ansictis Glæde / oc vdi
denne suare Hierteſorg oc Be-
drøffuelse/ opholde hendis Maj-
jestet met en Frimodig Aand /
oc Trøste hende igen met din
Hielp

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
Hielmst. 1470 8° (LN 353)

Hielp/ oc lade hende høre Glæde oc Fryd / at de Been bliffue glade / som du haffuer sønderslaget.

Wi formane dig ocsaa / O Gud/ som haffuer loffuit at du icke vilt forlade oss Faderløse/ at du Joh. 14 de andre Kongelige Høybaarne Børn vil skiule met dine Feyre/ Psal. 91. oc beuare dennem vnder dine vinge/ at Sønnerne kunde opuoxe lige som Planter vdi deris Vngdom/ oc Døtterne lige som vdgraffne Pillere / lige som Pallatz/ oc de alle til hobe/ maa effter Christi Exempel voxe vdi Wijsdom / Alder oc Naade for Gud oc for Menniskene.

Psal. 144.

Luc. 2.

Fremdelis bede wi dig/ aff gantske Hierte/ O Allerkieriste Fader / som baade raad oc daad Ordsp. 8.

hører til / oc haffuer all Visdom
oc Mact / oc ved huilcken Kon-
gerne regere / oc Raadsherrerne
skicke Ræt / at du vilt met din
Barmhiertigheds Øyen see til
voris Allernaadigste Printzis
tilforordnede Regerings Raad /
sampt de andre Velbyrdige Her-
rer vdi Rigens Raad / huilcke du
Regimentet / effter vor allernaa-
digste Konnings Død / haffuer
fortroet oc paalagt. Beuare
dem allesammen / at dennem skal
Psal. 91. intet ont vederfaris / oc der skal
ingen plage komme nær til deris
Visheð. 9. Bolig. Sent dennem din Vijs-
hed ned aff din hellige Himmel /
oc aff din Herligheds Throne /
sent hende / at hun kand være hos
dem / oc arbeyde met dem / at de
kunde forstaa huad som dig er
velbehageligt / oc lad hende lede
dem

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
Hielmst. 1470 8° (LN 353)

dem skickelige i deris gierninger/
oc beuare dem ved sin herlighed/
paa det deris gantske Liff oc Re-
gimente maa være dig behage-
ligt/ oc de kunde redde den Ringe Psal. 82.
oc Fattige/ oc frelse dem aff de V-
gudeligis Vold/ oc wi kunde alle
huer i sin Stat oc sted leffue it 1. Tim. 2.
roligt oc stille Leffnit i all Gude-
lighed oc Ærlighed.

Wi bede ocsaa inderlige for
disse Rigers menige Adel oc Off-
righed/ sampt alle andre Riger-
nis Stater/ Husregemente oc
Indbyggere/ at de allesammen
maa bo vnder den Høyestis Be- Psal. 91.
skermelse/ oc bliffue vnder den Al-
mectigstis Skygge. Helliggiør Joh. 17.
dem/ oc oss alle/ O euige Fader/
vdi din Sandhed/ at wi maa væ-
re hellige vdi vort gantske Leffnit/ 1. Petr. 2.
lige som du est Hellig/ oc forsage

B v det

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
Hielmst. 1470 8° (LN 353)

det vgudelige Væsen / oc denne
Tit. 2. Verdslige Lyst / oc leffue Tucteli-
ge / Retfærdelige oc Gudelige /
i denne Verden / oc vare paa
Tit. 3. den store Guds / oc vor Frelseris
JEsu Christi / salige Haab oc O-
benbarelse / paa det wi skulle for-
medelst hans Naade / være Ret-
ferdige oc Arffuinge til det euige
Liff effter Haabet.
Psal. 97. HERRE vær du Konge
iblant oss / at Jorderige der aff
Psal. 82. maa glæde sig. Gud stat selff i
Guds Menighed / oc vær Dom-
mere iblant Guderne. Forlad
oss icke HErre vor Gud / vær icke
Psal. 143. langt fra oss. Gack icke i rette
met dine Tienere / thi der er ingen
som leffuer Retfærdig for dig.
Psal. 6. Straff oss icke vdi din Vrede / oc
tucte oss icke i din Grumhed. Thi
Psal. 130. der som du vilt tilregne Synden /
HErre

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
Hielmst. 1470 8° (LN 353)

HERRE huo kand da bliffue
bestandig? HErre som er vor psal. 38.
Salighed/skynde dig at hielpe oss.
Beuare oss som din Oyesteen / oc Zachar. 2.
vær en gloende Ringmur om=
kring oss. Frels oss fra vore Fien= psal. 59.
der / oc beskerme oss fra dem som
sette sig imod oss. Saa ville wi
siunge din Mact / oc loffue din
Barmhiertighed om morgenen.
Thi du est vor beskermere oc Til=
flucct i vor Nød. Dig Gud som er Judæ Apostel.
allene vijs oc vor Frelsere / være
Ære oc Majjestet / oc styrcke oc
mact/nu oc til all euighed/Amen.

Bøner for Lærestaten oc
Guds Ord.

VI.

En Bøn oc Tacksigelse for Guds Ord/oc Ordens Tienere.

Priser

Psal. 66. PRiser Gud alle Land/
oc siunger hans Naffn
Loff til ære/ priser han-
nem herlige: siger til
Rom. 1. Gud: Wi tacke dig vor Gud/
formedelst JEsum Christum/ at
2. Mos. 19. du haffuer vdualt oc kaldet oss/ at
wi skulde være din Eyedom for
alle folck/ thi all Jorden hør dig
til/ oc at wi skulle bliffue dig it
Presteligt Kongerige/ oc it helligt
Folck/ oc haffuer derfaare giffuet
Joh. 1. oss Lowen ved Mosen/ oc Naade
oc Sandhed ved JEsum Chri-
stum/ oc formedelst hannem o-
Rom. 16. benbaret oss den Hemmelighed/
som vaar tagd fra Verdens be-
gyndelse: Det er/ Euangelium/
Rom. 1. som er Guds Krafft/ som giør
dem alle salige der tro paa/ oc er
Rom. 16. nu obenbaret/ oc kundgiort for-
medelst Propheternis oc Apost-
lernis

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
Hielmst. 1470 8° (LN 353)

lernis Scrifft/ aff din befalning/
at oprette Troens Lydighed
iblant alle Hedninge/ oc at wi Joh. 20.
skulle tro at JEsus er CHristus
Guds Søn/oc haffue Liffuit for-
medelst Troen i hans Naffn.

Wi tacke HErren aff gant- Psal. 111.
ske Hierte/ i de frommis raad oc
i Menigheden/ at HErren giff- Psal. 68.
uer Ord met store Euangelisters
skare/oc sender trofaste arbeydere Math. 9.
i sin Høst. Gud sent dem dit Lius
oc din Sandhed/ at de ledsage Psal. 43.
oc føre dem til dit hellige Bierg.
Wi bede dig/giff dem Ordet met Ephes. 6.
deris Munds Frimodige opla-
delse/ at de kunde kundgiøre E-
uangelij Hemmelighed/ oc hand-
le Oristelige der vdi/ oc tale som 1. Tim. 4.
det sig bør/oc straffe/true/ oc for-
mane met all Taalmodighed/ oc
som HErrens Tienere/ icke vere 2. Tim. 2.

Trætac-

Trætactige / men Venlige mod
huer mand / redebon til at lære/
oc fordrage de onde met Sactmo-
1. Tim. 5. dighed / oc straffe de Gienstridige
oc dem som synde Aabenbarlige
for alle / paa det de andre kunde
2. Tim. 2. haffue fryct/ oc de som synde kand
giffuis bedring aff dig / til at be-
kiende Sandhed / oc at bliffue æ-
drue aff Dieffuelens snare / aff
1. Cor. 16. huilcken de ere fangne. Lad oc-
saa vor HErris JEsu Christi
Naade oc Aand være met dine
1. Tim. 4. Tienere / at de kunde vere it gaat
Exempel for dem som tro paa
Ordet/ i Omgengelse/ i Kierlig-
hed / i Aanden / i Troen/ i Kysk-
hed / oc bliffue hart ved met læs-
ning / met formanelse oc Lær-
dom / oc icke foracte den gaffue/
som dem er giffuen met Henders
paaleggelse. Beuare dem oc oss
alle

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
Hielmst. 1470 8° (LN 353)

alle i dit Naffn / oc helliggiør oss i din Sandhed / som er dit Ord / paa det baade de oc wi kunde være it / lige som du Fader est i Sønnen / oc Sønnen i dig / oc wi kunde alle see den Herlighed / som du haffuer giffuet hannem / oc være som hans Tienere / der som hand er / oc met endrectig Røst oc Stemme i Himmelen sige: Halleluia / Salighed / oc Prijs / Ære oc Krafft / være Gud vor HERRE / fra Euighed oc til Euighed / AMEN.

Joh. 17.

Joh. 12.

Apoca. 19.

VII.

Guds Ords Tilhøreris Bøn.

HERRE du est en stor sterck Gud / oc dit Rige varer euindelige / wi tacke dig alle Guders Gud

Tobiæ. 13.

Psal. 136.

Gud / thi din Miskundhed varer
2. Tim. 1. euindelige/oc du giorde oss salige/
oc kaldede oss met it helligt Kald/
icke effter vore gierninger/ men
effter din Forsiun oc Naade/ som
oss er giffuen i JEsu Christo / for
Verdens tid: Men er nu oben-
baret for oss/formedelst vor Frel-
seris JEsu Christi obenbarelse/
som tog Macten fra Døden/ oc
førde Liffuit oc it vforgengeligt
Væsen til Liusit / formedelst E-
Rom. 1. uangelium / alle dem som tro der
paa til Salighed. Wi bede dig/
Colloss. 3. at du vilt lade dit Ord bo rigelige
iblant oss/ vdi all vijshed/oc sende
Gal. 4. din Søns Aand i vore Hierter/
som raaber/Abba kiere Fader/ at
Lucæ. 1. wi som aff Naturen side i mør-
cke/oc i Dødsens Skygge/oc for-
1. Cor. 2. staa oss intet paa Guds Aand/
men holde det for en Daarlig-
hed/

hed/ kunde see oc forstaa det klare 2. Cor. 4.
Euangelij Lius om Christi Klar-
hed/ som er dit rette Billede / oc Vijsh. 15.
kiende dig/huilcket er en fuldkom-
men Retfærdighed oc vide din
Mact/ huilcket er en Roed til det
euige Liff: Oc stadelige tro / at Joh. 6.
det er din vilie som vdsende din
Søn / at huo som seer Sønnen/
oc troer paa hannem skal haffue
det euige Liff / oc icke komme til Joh. 5.
Dommen/men trengis igennem
fra Døden til Liffuit. Beuar oss 1. Pet. 1.
ocsaa vdi oc formedelst deñe Tro
met din Mact til Salighed/huil-
cken er bered at hun skal obenba-
ris i den sidste tid / at wi kunde Apocal. 2.
bliffue Trofaste indtil enden / oc Math. 24.
da aff dig begaffuis met Liffsens
Krone. Giff oss ocsaa Aand oc Jacob. 1.
Naade / at wi kunde afflegge all
Wreenhed/ oc all Ondskaff/ oc a-

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
Hielmst. 1470 8° (LN 353)

namme Ordet met Sactmodig-
hed/ som er plantet vdi oss/ oc hø-
Luc. 8. re oc beuare det i it smuct gaat
Hierre/ oc bære fruct i Taalmo-
dighed: Saa at wi icke ere for-
Jacob. 1. glemmelige tilhørere/ som alleni-
sie høre Ordet/ oc der met bedra-
Philip. 1. ge oss selff/ men wi kunde oc giøre
Coloss. 1. der effter/ oc vandre Værdelige
effter CHristi Euangelium for
HErren/ til all behagelighed/ oc
være Fructsommelige i alle gode
gierninger/ oc oc voxe i din bekien-
delse/ oc bliffue stercke met all
Krafft effter din hellige Mact/ i
all Taalmodighed oc Langmo-
dighed/ met Glæde/ oc sige dig Fa-
der Tack/ som giorde oss Duelige
til Helgens Arffuedeel i Liuset/
oc frelste oss fra Mørckens Off-
righed/ oc sette oss i din elskelige
Søns Rige/ i huilcken wi haffue
forløs-

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
Hielmst. 1470 8° (LN 353)

forløsning / formedelst hans
Blod / som er Syndernis forla-
delse. Hielp ocsaa at wi kunde 1. Thess. 5.
kiende dem som arbeyde iblant
oss/oc ere vore forstandere i HEr-
ren/ oc formane oss/ oc elske dem
dismere for denne deris gierningsskyld/oc være Fredsommelige met
dem / Lyde vore Lærere oc følge Hebr. 13.
dem/ oc bede stedse i all nødtørfft- Ephes. 6.
tighed/ met Bøn oc Formanelse/
i Aanden/oc vaage der til met all
Varactighed oc Formanelse / for
dem oc alle Helgen / oc prøffue
Aanderne om de ere aff Gud / 1. Joh. 4.
vocte oss fra falske Propheter / Matth. 7.
paa det wi met vore Lærere kun- 1. Thes. 5.
de beholde det beste / oc være rene Philip. 1.
vden Forargelse indtil CHristi
dag/ opfylte met Retfærdigheds
Fruct/som skeer ved Jesum Chri-
stum i oss / dig Gud til ære oc loff
euindelige Amen.

En Bøn om Guds Ords rette forſtand oc brug/ oc den hellig Aands Naade.

(☞ (*) ☜)

OV Naadefulde GVD/
Eſai. 59. ſom ſelff ſiger: Jeg gior-
de ſaadan en Pact met
dem/ min Aand ſom er hos dig/
oc mine Ord/ ſom ieg haffuer
lagt i din Mund/ ſkulle icke vige
fra din Mund/ ey heller fra din
Sædis Mund/ oc Børnebørn
Pſal. 119. fra nu til euig tid. Jeg raaber
aff gantſke Hierte/ Bønhør mig
HErre effter denne din Forjet-
telſe/ at ieg maa holde din Ræt.
Jeg raaber til dig/ hielp mig at
ieg maa beholde din Vidniſbyrd/
oc at du icke vil tage Sandheds
Ord fra min Mund. Jeg er din
Tiene-

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
Hielmst. 1470 8° (LN 353)

Tienere/giff mig forstand/ at ieg
maa kiende dine Vidnisbyrd oc
Ord. Oplad mine Øyen/ at ieg
maa see de vnderlige ting i din
Low. Stadfeste dit ord hos din
Tienere som haffuer giffuet sig
hen til din fryct. HERre lad din
Naade vederfaris mig / din hielp
effter dit ord. Wijss mig din ræt-
tis Vey/ at ieg maa beuare han-
nem indtil enden. Vnderuis mig
at ieg maa beuare dine ord/oc hol-
de dem aff gantske Hierte. Vdgyd Zach. 12.
ocsaa O HERre/effter dit naadi-
ge Løffte / Naadens oc Bønens
Aand / i mit Hierte / oc sent mig Joh. 16.
Trøsteren Sandheds Aand /
som mig kand lede vdi all Sand-
hed. Oc giff oss Vijshedens oc O- Ephes. 1.
benbarelsens Aand til din egen
Bekiendelse / oc opliuse vor For-
stands Øyen/at wi kunde kiende

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
Hielmst. 1470 8° (LN 353)

huilcket det Haab er som wi ere
kaldede til/ oc huilcken din herlige
arffuis Rigdom er / til dine Hel-
ligen / oc huilcken din Krafftis
offueruettis storhed er imod oss
Joh. 4. som tro / oc paakalde dig i Aan-
den oc Sandhed/som de rette til-
Joh. 17. bedere. Oc wi kunde kiende dig
allene at være en sand Gud / oc
den som du vdsende Jesum at væ-
Rom. 8. re Christum. Oc hand kand giff-
ue vor Aand vidnisbyrd/at wi ere
Guds børn/oc wi kunde stride en
1. Tim. 1. god strid / oc beholde Troen oc en
1. Petr. 1. god Samuittighed/oc være helli-
Apocal. 2. ge lige som du est hellig / oc effter
din villie være Trofaste oc stadige
Lucæ. 2. til enden. At wi dine Tienere
Philip. 3. kunde da fare i Fred / oc forløsis
oc være met Christo/oc bekomme
2. Tim. 4. retfærdighedens Krone/huilcken
du haffuer hen lagt til mig. Oc
HER-

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
Hielmst. 1470 8° (LN 353)

HErren den Retfærdige Dommere skal giffue mig paa den dag/ dog icke mig allene/ men alle dem som elske hans Obenbarelse/ oc siden udi Himmerigis Glæde v-den affladelse siunge met dine Børn/ Loff oc Ære oc Vijsdom / oc Tack oc Prijs / oc Krafft oc Styrcke / være vor Gud/ fra Euighed oc til Euighed/ Amen. Apocal. 7.

IX.

En Bøn oc Tacksigelse til Gud/ naar mand vil gaa til Guds Bord/ at mand det kand giøre værdelig/ oc til Christi ihukommelse.

✝ ✝ ✝

MIn Siæl loffue HERren / oc huad som i mig er/ hans Hellige Naffn min Siæl loffue HERREN / Psal. 103.

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
Hielmst. 1470 8° (LN 353)

oc forgiet icke det gode som hand haffuer giort dig. Thi hand forlader dig dine Synder / oc læger all din Breck / hand frelser dit Liff fra forderffuelse/oc hand kroner dig met Naade oc Barm-
Dan. 3. hiertighed. Loffuet være du HErre/ vore Fædris Gud/ loffuet være din Herlighed/oc dit hellige Naffn for din Wsigelige Barmhiertighed oc Miskundhed.

Jeg tacker dig Himmelske Fa-
Joh. 3. der aff mit gantske Hierte / at du saa haffuer elskt Verden / at du gaff din enbaarne Søn / oc lod
Rom. 5. hannem dø for oss / der wi vaare end da Syndere oc dine Wuen-
Joh. 3. ner/paa det at alle de som tro paa hannem/icke skulle fortabis /men haffue det euige Liff.

Disligest priser ieg dig min HErre oc Frelsere JEsu CHriste/

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
Hielmst. 1470 8° (LN 353)

ste/som est din euige Faders / lige Hebr. 1.
euige Søn/oc hans værelsis vd-
tryckte Billede / oc hans Herlig-
heds Skin/at du haffuer saa yd- Phil. 2.
myget dig / at du tog en Tieneris
skickelse paa / oc bleff lige som it
andit Menniske / Synden vn- Hebr. 2.
dertagen / oc vaar din Fader ly-
dig indtil Døden paa Kaarssit / Philip. 2.
oc er saargiort for vore Misgier- Esai. 53.
ninger / Knusit oc død for vore
Synders skyld/ oc haffuer giffuit Math. 26.
dit Legeme / oc vdgydit dit Blod
for oss til Syndernis forladelse/
paa det wi skulle haffue Fred / Esa. 53.
vndgaa den euige Død / oc faa
Retfærdighed/oc Guds Naade/
oc det euige Liff.

Ja ieg vil loffue dig saa lenge Psal. 146.
ieg leffuer / oc siunge dig Loff saa
lenge ieg er her / at du haffuer til 1. Cor. 11.
en euig Amindelse om din Død

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
Hielmst. 1470 8° (LN 353)

oc Pine/ oc til en viss Pant oc
Rom. 4. secker Beſegling / paa Troens
Retfærdighed / at du ſkencker oc
giffuer mig det gode ſom du haff-
uer met din Pine oc Død for-
tient / ſom er Syndernis forla-
delſe oc Salighed / oc til it faſt
Matt. 26. vidniſbyrd/at du ſpiſer vor Siel/
Joh. 6. met dit eget Legeme oc Blod/
haffuer indſkicket det Høyuærdi-
ge Sacramente/at wi jo icke ſkul-
le tuile om Guds Naade oc dine
velgierningers Tilregnelſe/ men
beſtyrckis i Troen / oc være ſaa
viſſe paa Salighed / ſom wi ere
viſſe/at wi anamme dette Naad-
ſens Indſegel der paa/ ſom er dit
Legeme oc Blods Sacramente.

Jeg tacker dig oc ſaa du vær-
dige hellig Aand/ ſom aff euighed
Joh. 16. vdgaar fra Faderen oc fra Søn-
nen / oc eſt en euig oc ſand Gud
met

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
Hielmst. 1470 8° (LN 353)

met dem: At du vdi Ordet oc Sacramentet er krafftig/ hellig-giør oc igenføder oss til Liffsens Arffuedeel/ oc optender Troen i voris Hierter. Loffuet være du gantske Hellige Trefaaldighed/ fra euighed oc til euighed.

Jeg arme syndige Menniske bekiender mine Misgierninger/ Psal. 51.
oc mine Synder ere altid for mig. Jeg haffuer aliene syndet imod dig/ oc giort ilde for dig/ oc er der-faare icke værdig/ at du skalt gaa Matt. 8.
vnder mit Tag/ oc metdeele mig dig gantske/ sampt din Naade oc Godhed/ men ieg beder dig Gud/ vær mig naadig effter din Mi- Psalm. 51.
skundhed/ affslæt mine Synder/ effter din store Barmhiertighed. Lær mig at giøre effter din beha- Psal. 143.
gelighed/ thi du est min Gud/ lad din gode Aand føre mig paa slæt

Vey/

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
Hielmst. 1470 8° (LN 353)

Vey / at ieg kand rettelig effter
1.Cor. 11. din Befalning prøffue mig / oc
omuende mig til dig aff gantske
Joel. 2. Hierte/met Faste/met Graad/oc
met Klage / fra mine Synder /
paa det ieg skal icke gaa wuær-
1. Cor. 11. delig til dit Bord / oc mig til
Fordømmelse bliffue skyldig vdi
HERRENS Legeme oc Blod.
Forlæne mig oc oss alle Naade/
at wi stadelig kand tro dit Ord/
vdi huilcket du loffuer oss Syn-
dernis forladelse for Christi skyld/
Ephes. 4. oc aff føre det gamle Menniske/
som fordærffuer sig formedelst
Lyst / i Vildfarelse / iføre det ny
Menniske / som er skabt effter
Gud / i retsindig Retfærdighed
oc Hellighed/oc sky Synden. Oc
om wi end icke kunde / vden all
syndig besmittelse leffue/ men fal-
Psal. 37. de vndertiden/saa kast oss dog icke
bort/

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
Hielmst. 1470 8° (LN 353)

bort/men holt oss ved Haanden/ Psal. 32.
oc vnderuise oss Veyen som wi
skulle vandre / oc haff Raad hos
oss met dit Oye/oc vnt oss / o JE-
su / at wi icke haffue lyst oc vllie
til Synden / men strax wi falde/ Ordsp. 24.
opstaa igen/oc giøre Poenitentze/
paa det wi maa stedse bliffue i
dig/ lige som wi met Sacramen-
tet indplantis i dig/ oc du i oss/ oc
det maa vederfaris oss / som du
selff siger. Huo som æder mit Joh. 6.
Kiød/ oc dricker mit Blod/ hand
haffuer det euige Liff / oc ieg skal
opuecke hannem paa den Yderste
Dag. Dette altsammen forlæ-
ne du oss/du værdige Trefaaldig-
hed/ paa det dit Naffn kand Hel-
liggiøris/ oc din Barmhier-
tighed kand prisis/ først
her/ oc siden hisset
Euindelig/
Amen. En

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
Hielmst. 1470 8° (LN 353)

En Tackſigelſe oc Bøn / naar mand haffuer brugt Sacramentet / huor vdi de ſynderligſte ſager huorfaare det er indſkicket / oc huad nytte ſom wi haffue der aff / faaregiffuis.

DEnne Bøn / huilcken oc kand brugis før end mand anammer Sacramentet / naar mand vender Ordene der effter / indeholder Fem ſlags Nytte oc Gaffn / ſom wi haffue aff HERrens Nadere / eller Fem ſager huorfaare den er indſkicket / ſom ere.

I. Til CHriſti ihukommelſe / det er at wi førſt ſkulle betencke Chtiſti Død / oc huad ſag der er til / oc ihukomme hans Velgierninger. Derneſt tro at Chriſti Død oc Velgierninger metdeelis oc ſkenckis oſſ til Salighed. Oc for det Tredie tacke hannem oc den gantſke hellige Trefoldighed her faare. Oc for det Fierde / vnderuiſe andre om hans Død oc Velgierninger.

II. Til Troens beſtyrckelſe / oc en viſſ beſegling paa Syndernis forladelſe oc Salighed.

III. Til Sielens Aandelige ſpiſe / føde oc trøſt / oc alle Guds gaffuers formerelſe i oſſ.

IV. Til voris Forening met Chriſto / at wi ſkulle bliffue hans Legemis Lemmer / oc it met hannem / oc aff hans Naade regeris oc ſtyrckis i alle gode gierninger / oc vnder Aarſ-

ſet

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
Hielmst. 1470 8° (LN 353)

et i Taalmodighed/ oc omsider være hos hans
nem i Himmerige.

V. At wi som it Legemis Lemmer skulle elske huer andre/lige som Christus elskte oss/ oc giøre huer andre gaat.

O Allersødiste IESV
Christe/du est vor Gud/ Esai. 25.
wi prise dig/ wi loffue
dit Naffn/ thi du giør vnderlig
ting/ dit forset aff gamel tid/ er
fast oc sandru/ derfaare haffuer Joh. 13.
du icke allene elskt oss dine/som ere
i Verden indtil enden/oc som en Joh. 10.
god Hyrde ladet dit Liff faar di-
ne Faar: Men oc der du viste/
at din tid vaar kommen/ at du Joh. 13.
skulle gaa aff Verden/da haffuer
du indskicket dette ny Testamente/ Matt. 26.
som er dette Brød som wi bryde/
huilcket er dit Legemis deelactig- 1. Cor. 10.
hed/ oc denne velsignede Kalck/
som wi velsigne/ huilcken er dit
Blods deelactighed. Oc haffuer

wii

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
Hielmst. 1470 8° (LN 353)

Apocal. 2. nu giffuit oss at æde aff dette skiul-
te Manna/ oc spiset vore Siæle/
Joh. 6. met det rette Liffsens Brød oc
Dricke som kom ned aff Himme-
Psal. 71. len/ huorfaare vore Læbe oc vore
Siæle ere glade/ som du haffuer
Psal. 75. frelst/ oc loffue dig. Wi tacke dig
oc kundgiøre dine vnderlige ting/
Psal. 86. at dit Naffn er saa nær. HErre
bøy dine Øren / oc Bønhør oss.
Psal. 77. Thi wi raabe til dig met vor
Røst / til dig Gud raabe wi/ at
1. Cor. 11. du vil giffue Naade/at wi icke w-
uærdelig skulle haffue ædet / aff
dette Brød / oc druckit aff denne
Kalck / oss selff til Dommen/ der-
som wi icke giøre forskiel om dit
Legeme: men wi vdi vore Hierter
Psal. 34. kunde smage oc see huor Sød oc
I. Kierlig du est/ oc giøre det rettelig
til din ihukommelse/ oc baade be-
tencke oc tro at ingen haffuer en
større

større Kierlighed end denne / at Joh. 15.
hand lader sit Liff for sine Wen-
ner / men du est død for oss der Rom. 5.
wi vaare dine Fiender / oc er saar- Esa. 53.
giort for vore Misgierningers
skyld / oc knuset for vore Synder
skyld / oc haffuer ladet Straffen
ligge paa dig / paa det at wi skulle
haffue Fred / oc Helbred giøris
ved dine Saar / oc at wi kunde Psal. 86.
tacke dig / HErre vor Gud / aff
gantske Hierte / oc ære dit Naffn
euindelige / oc icke forholde det for Psal. 78.
vore Børn som efterkomme / el-
ler vor Jeffn Christne / men kund-
giøre din Prijs / oc din Mact / oc
vnderlige gierninger som du haff-
uer giort. Thi din Miskundhed / Psal. 86.
er stor offuer oss / oc du frelste vor
Siæl aff det Dybe Helffuede.

Hielp ocsaa O Naadefulde 11.
HERRE / vor Vantro forme- Marc. 9.

O delst

delst dette Naadsens Indsegel/oc
Matth. 26. Ny Testamente / som er i dit
Blod/ huilcket bliffuer vdgydet
for mange til Syndernis forla-
Rom. 4. delse/ at wi icke tuile paa Guds
Løffte formedelst Vantro / men
bliffue stercke i Troen / oc giffue
Gud ære/ oc vide paa det aller-
vissiste/ at huad som Gud loffuer
Esa. 44. det kand hand oc giøre / Oc at
hand vdsletter vore Synder lige
som en Sky/ oc vore Misgier-
ninger som en Taage. Oc det er
Joh. 6. hans vilie/ at huo som seer Søn-
nen oc troer paa hannem / skal
haffue det euige Liff/for din Død
oc Pine skyld / som dette Sacra-
mente bær vidnisbyrd om.

III. Derneſt lige som Vin glæ-
Psal. 104. der Menniskens Hierte/oc Brø-
det styrcker Menniskens Hierte/
aff Guds Velsignelse / oc holder
Liffuis

Liffuit oppe: Saa bede wi dig
inderligen / at du met dit Kiød/ Joh. 6.
som er den rette Mad / oc dit
Blod / som er det rette Dricke/
vil værquege oc føde vor Siæl/ at
wi maa leffue i euighed/ oc aldrig
hungre eller tørste / men vorde
deelactige vdi alle dine Velgier-
ninger / oc æde oc bliffue mætte: Psal. 22.
oc der kunde flyde strømme aff Joh. 7.
vort Liff met leffuendis Vand/
som er den hellig Aands gaffuer/
oc trøst/ som de bekomme der tro
paa dig / indtil wi komme alle- Ephes. 4.
sammen til en Tro / oc din kund-
skaff / du som est Guds Søn / oc
bliffue en fuldkommen Mand /
som skal være i din Alders fuld-
komne Maade / oc vor gantske
Aand met Siæl oc Legeme maa 1. Thes. 5.
beuaris Vstraffelige indtil din
tilkommelse.

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
Hielmst. 1470 8° (LN 353)

Wi sucke ocsaa til dig du Liff-
Joh. 6. sens Brød / som kom ned aff
Himmelen / oc giffuer Verden
Liff / at du vilt lade det fuldkom-
mis i oss som du haffuer sagt.
Huo som æder mit Kiød / oc dric-
ker mit Blod / hand bliffuer i mig
Ephes. 5. oc jeg i hannem / paa det wi maa
være dit Legemis Lemmer / aff
dit Kiød oc aff dine Been / oc du
vort oc den gantske Menigheds
Hoffuit / oc dit Legemis Salig-
Joh. 5. giørere / at wi maa være it met
dig / lige som du er it met Fade-
Joh. 15. ren / oc som de rette Vinquiste
bliffue i dig / oc du i oss / at wi aff
din Naade / Safft oc Krafft kun-
de rensis oc bære megen Fruct /
være dine Disciple / oc ære din
Fader / være Hellige i all vor
1. Pet. 1. Omgengelse / oc søge effter det
Coloss. 3. som er offuen til / der som du est
siddendis

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
Hielmst. 1470 8° (LN 353)

siddendis hos Guds Høyre
Haand/vende oss fra ont/ oc giø- 1. Pet. 3.
re gaat / paa det wi aff GVds 1. Pet. 1.
Mact skulle beuaris formedelst
Troen til Salighed/ oc tage vort Matt. 16.
Kaarss paa oss/ oc efftersølge dig/
gierne for din skyld lade vort liff/ Matt. 10.
der som det giøris behoff / oc om- Joh. 17.
sier være der som du vort Hoff-
uit er / oc see din Herlighed som
din Fader haffuer giffuit dig.

Wi paakalde dig ocsaa du V.
Verdens Frelsere/ at du vilt hiel-
pe oss/ at wi kunde effter din Be- Joh. 13.
falning/ elske huer andre/ lige som
du elsker oss. Efterdi dette Sa-
cramente er en Christen Kierlig-
heds oc Enigheds Baand/ oc lige 1. Cor. 10.
som der er it Brød: Saa ere wi
mange it Legeme / effterdi wi ere
alle deelactige i it Brød / oc der
er en Aand/ it Haab/ en Herre/ Ephes. 4.

en Tro/en Daab/en Gud/ oc al-
lis vor Fader. Lad oss derfaare
være retsindige i Kierlighed / oc
voxe i alle stycker i dig / som er
1. Cor. 12. Hoffuedet/oc elske oc ære huer an-
dre som dit Legemis Lemmer/ oc
Coloss. 3. iføre oss Hiertelig Barmhiertig-
hed / Venlighed / Ydmyghed /
Sactmodighed/ Taalmodighed/
oc den ene fordrage den anden/
oc forlade huer andre/der som no-
gen haffuer Klagemaal imod
den anden/ lige som du forlod oss/
Ephes. 4. Oc lade all Bitterhed oc Grum-
hed / oc Vrede / oc Skrig oc Be-
spottelse være langt fra oss/ oc all
1. Joh. 3. Ondskaff/ oc om det trenger/lade
vort Liff for vore Brødre / lige
som du lod dit Liff for oss. Bøn-
hør oss naadeligen vdi alt dette
Joh. 6. paa det at lige som din leffuendis
Fader vdsende dig / oc du leffuer
for

for Faderens skyld/twi i lige maa- de som æde dig/maa leffue for din skyld / oc glæde oss met wsigelig oc herlig Glæde / oc føre vor Trois ende her fra / som er Siælens Salighed / AMEN. 1. Pet. 1.

XI.

En Anden Bøn / om det samme.

O Veuige HErre JEsu Christe/ som est Guds Søn/vdi huilcken han- nem er Velbehageligt/ Matth. 3.
oc den rette ypperste Prest/ som Hebre. 8.
sidder hos den høyre Haand paa Majiestatens Stoel i Himme- len / Jeg tacker dig aff gantske Psal. 111.
Hierte i de Frommis Raad oc i Menigheden/at du formedelst dit Hebr. 9.
eget Blod / gick engang ind i det hellige oc fant en euig forløsning/

 i det

idet du offret dig selff Gud vbe-
smittet formedelst den Hellig-
1. Pet. 1. Aand/ oc forløste oss icke met for-
gengelig Guld eller Sølff / men
met dit eget Dyrebar Blod / som
met it Wskyldigt oc Wbesmittet
Lams Blod.

Psal. 54. Jeg vil giøre dig it veluilligt
Offer / ieg vil loffue dit Naffn
Coloss. 2. HErre / Thi du forlod oss alle
Synder / oc vdslette den Haand-
scrifft som vaar oss imod/tog hen-
de bort oc slog hende til Kaarsset/
oc røffuede Førstedømme oc de
Veldige / oc bar dem obenbarlig
til siune / oc giorde en Seyer aff
Hebre. 9. dem/ formedelst dig selff. Oc ren-
ser vor Samuittighed / aff døde
Gierninger / til at tiene den Leff-
uendis Gud / paa det wi som ere
kaldede/skulle faa den forjette eui-
ge Arff formedelst din Død. Loff
oc

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
Hielmst. 1470 8° (LN 353)

oc Ære / oc Vijsdom oc Tack / Apoca. 7.
Prijs oc Krafft oc Styrcke/være
vor Gud / din Fader met dig/oc
den hellig Aand fra euighed til
euighed / at du den Nat som du
bleff forraad / haffuer til din eui- 1. Cor. 11.
ge ihukommelse oc vor Trois bestyr-
ckelse/indstifftet denne hellige Na-
dere / huor vdi din Fader giffuer
oss det rette Brød ned aff Him- Joh. 6.
melen / som giffuer Verden Liff/
huilcket du selff est met alle dine
Velgierninger. Thi du siger:
Jeg er det leffuendis Brød som
kom ned aff Himmelen / huo som
æder mit Kiød / oc dricker mit
Blod / hand haffuer det euige
Liff / oc ieg skal opuecke hannem
paa den yderste Dag. Thi mit
Kiød er den rette Mad / oc mit
Blod er det rette Dricke. Huo
som æder mit Kiød oc dricker mit

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
Hielmst. 1470 8° (LN 353)

Blod/ hand bliffuer i mig oc ieg i
hannem.

Derfaare O HERRE eff-
terdi du formedelst dette Liffsens
Brød / oc Liffsens Dricke/ føder
Psal. 23. mig som paa en grøn Eng/ oc le-
der mig til ferskt Vand/ vederque-
ger min Siæl / for dit Naffns
skyld/ oc bereder it Bord for mig/
imod mine Fiender / at min Tro
Luc. 22. skal icke feyle eller afflade / naar
de begere at sicte mig som Hvede/
Saa beder ieg dig HERRE/
Psal. 40. vent icke din Barmhiertighed fra
mig / men lad din Miskundhed
beskerme mig altid / oc giffue oss
Joh. 16. Sandheds Aand / som kand lede
oss i all Sandhed / oc giøre disse
dine Gaffuer leffuende oc fruct-
I. sommelige vdi oss / at wi Først
kunde forkynde din Død indtil
1. Cor. 11. du kommer/ hos denne Sacra-
mentens

mentens brug / oc huad heller wi 1. Cor. 10.
æde eller dricke eller huad wi giø-
re / giøre det altsammen til Guds
ære / oc prise oc tacke dig / at du est Rom. 4.
død / for vore Synders skyld / oc
opstanden til vor Retfærdighed /
oc wi kunde lære Offuertrædere Psal. 51.
dine Veye / at Syndere skulle om-
uende sig til dig.

Derneſt bede wi HErre / at II.
du vil forøge vor Tro ved denne
din Nadere / paa det den maa væ- Luc. 17.
re oss en beſegling paa den Ret-
færdighed ſom er i Troen / at wi Rom. 4.
kunde være viſſe paa / at du haff-
uer effter dit Løffte kaſtet alle vo- Mich. 7.
re Synder i det dybe Haff / for-
meent Offuertrædelſen / beſeylet Dan. 9.
Synden / oc tilført en euig retfær-
dig / oc forligt Miſgierningen.

Forlæn oc at wi ſom nu ere III.
bleffne Deelactige vdi denne Joh. 6.
Liff-

Matt. 26. Liffsens spise/som er dit Legeme oc
Joh. 6. Blod/ maa bliffue vdi dig / oc du
Ephes. 3. vdi oss/saa at wi kunde vorde ster-
cke formedelst Guds Aand/ i det
induortis Meñiske/ oc du kand bo
formedelst Troen i vore Hierter/
oc wi bliffue rodfest oc grundfest
formedelst Kierlighed til Gud oc
vor Neste / oc opfyldis met all
Psal. 119. Guds opfyldelse/ oc stadfestis oc
formeris vdi alt det som hand
haffuer begynt i oss / oc alle hans
Johan. 3. gaffuer: Paa det wi icke skulle
fortabis/ men haffue det euige
Liff/oc din Himmelske Fader/met
dig hans Søn / oc den værdige
Ephes. 3. hellig Aand kand skee ære i Me-
nigheden/ som er i dig Chri-
sto JEsu altid fra e-
uighed til euig-
hed/
AMEN.

En

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
Hielmst. 1470 8° (LN 353)

En Bøn imod Fortuiffuelse oc all Fristelse/om Trøst oc Troens forøgelse/ oc en glædelig Seyeruinding.

O Naadefulde HERRE
JEsu Christe/ som er
din euige Faders Her- Hebre. 1.
ligheds skin/oc hans Verelsis ret-
te oc lige euige Billede: Oc er der
til obenbaret/ at du skal forstyrre 1. Joha. 3.
Dieffuelens gierninger/ oc søn- Genes. 3.
derknuse Slangens Hoffuit/ oc Matth. 6.
haffuer lært oss at bede: Leed oss
icke vdi Fristelse. Wi bede dig yd-
mygelige/tenck icke paa vor Vng- Psal. 25.
dommis Synder oc Offuertræ-
delse/ men tenck paa oss effter din
Miskundhed for din Godheds
skyld. See til vor jammer oc elen-

dighe

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
Hielmst. 1470 8° (LN 353)

dighed / Oc forlad oss alle vore
Psal. 38. Synder. Vær icke langt fra oss/
forlad oss icke HErre/som er vor
Salighed / men stat met oss / oc
Psal. 119. stadfeste alt det i oss som du haff-
uer giort / for dit hellige Naffn
Luc. 17. skyld. Formere oc styrcke oss i
Marc. 9. Troen / oc hielp voris Vantro.
Psalm. 51. Trøst oss met din hielp/ oc ophold
oss met en frimodig Aand. Oc
1. Cor. 10. lad oss icke fristis offuer voris for-
Ephes. 6. mue. Thi du vedst/wi haffue icke
at stride met Kiød eller Blod /
men met Førster oc Veldige/ som
er met Verdens Herrer/som reg-
nere i denne Verdens Mørck /
met de onde Aander vnder Him-
Apoca. 12. melen/ huilcke haffue en stor vre-
de / oc vide at de haffue en liden
1. Pet. 5. Tid til Dommen / oc søge der-
faare effter / som en skrydendis
Løwe/huilcken de kand opsluge/oc
begie-

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
Hielmst. 1470 8° (LN 353)

beglere at sicte oss lige som Hue- Luc. 22.
de. Men wi ere skrøbelige/ lige Psal. 103.
som Støff / oc it Blomster paa
Marcken. Giff oss derfaare din Ephes. 6.
gantske Kiøritz oc Rustning/paa
det wi kunde staa imod/naar den
onde stund kommer/oc vdrette al-
ting vel / oc beholde Marcken
imod vore Fiender. Omgiorde
oss met din Sandheds Belte / at Ephes. 6.
wi maa iføris met Retfærdig-
heds Krefft / oc være færdige til
at driffue Fredens Euangelium/
oc for alting at wi kunde tage
Troens Skiold / oc der met vd-
slycke alle den forgifftige Fiendis
gloende Pile. Giff oss ocsaa Sa- Ephes. 6.
lighedzens Hielm / oc Aandens
Suerd/som er dit Ord/ oc forlen
oss Naade/ at wi kunde bede stedse
i all Nødtørfftighed met Bøn oc
Formanelse i Aanden / oc vaage

det

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
Hielmst. 1470 8° (LN 353)

1. Joh. 5. der til / at wi formedelst Troen/
maa faa Seyer / oc offueruinde
Verden / oc Verdens Første met
alle sine Fristelser / oc Anfectnin-
ger. Giør Bøn for oss til din
Luc. 22. Himmelske Fader / at voris Tro
icke skal feyle eller afflade / paa
1. Mose. 4. det wi icke met den Vantro Cain
fortuile om din Naade oc Barm-
hiertighed / oc voris Synders
forladelse / oc tencke at Synden
er større end din Naade / oc end
den kand forladis oss/oc myste saa
det euige liff. O Milde Gud op-
lius vore Hierter met din Aand/
at wi kunde stadelige tro/oc aff
1. Joh. 1. oc 2. Hiertet trøste oss her met/ at JE-
su Christi Blod renser oss aff alle
Synder/ oc at hand er vor Tals-
mand hos Faderen / oc it Sone-
offer for vore Synder : Oc inge-
lunde tuile / at huor Synden er
offuer-

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
Hielmst. 1470 8° (LN 353)

offuerflødig/ at Naaden jo er der Rom. 5.
fast mere offuerflødig: Oc lige
som Synden regneret til døden/
saa regnerer oc Retfærdighed til
det euige Liff formedelst JEsum
Christum vor HErre. Giff oss
du euige Guds Søn naade at
bliffue varactige oc bestandige til
enden/ oc vdi denne fortrøstning/
at stride en god strid / fuldkomme 2. Tim. 4.
Laabet / beholde Troen oc en god
Samuittighed / paa det at Ret-
færdigheds Krone som er bort-
lagt til oss/ maa giffuis oss paa
den dag aff dig HERRE/ som er
en retfærdig Dommere/ met alle
dem som elske din Obenbarelse:
Oc wi maa see dit gode i de Leff- Psal. 27.
uendis Land/ at wi der kunde E-
uindelig sige: Loff oc Ære / Obenb. 7.
oc Wijsdom / oc Tack oc Prijs/
oc Krafft / oc Styrcke / være
E vor

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
Hielmst. 1470 8° (LN 353)

vor Gud / fra Euighed til Euig-
hed / AMEN.

XIII.

En Bøn udi stor Fristelse / Nød / Hiertesorg oc Bedrøff-uelse / til Gud om Trøst oc Husualelse.

Psal. 69. GVD hielp mig / thi at
Vandet gaar mig ind-
til Siælen / ieg siuncker
ned i dybt dynd / som ingen grund
er. Jeg er i dybt Vand / oc Flo-
Psal. 18. den vil siuncke mig. Dødzens
Baand haffuer omspent mig / oc
Belials Becke forfærde mig /
Helffuedis Baand haffuer be-
ringet mig / oc Dødsens snarer
Psalm. 31. offuerfulde mig / HERRE vær
mig naadig / thi mig er bange /
mit Ansict er falnet aff Sorg /
der

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
Hielmst. 1470 8° (LN 353)

der til min Siæl oc min Bug.
Thi mit Liff er fortæret aff drøff-
uelse/oc min tid aff suck/min mact
er forfalden for mine Misgiernin-
ger/oc mine Been ere vansmecti-
ge. Det gaar mig saa ilde/at
ieg er mine Nabo til forsmædelse/
oc mine Kyndinge sky for mig.
Jeg er forglemt aff Hiertet lige
som en død/oc ieg er bleffuen som
it brødet Kar. Mine Venner oc Psalm. 38.
Frender staa mod mig/oc skue
min Plage/oc mine Neste traade
langt bort. Min Siæl er meget Bar. 2.
bedrøffuit/oc gaar nedbøyd oc
jammerlig/oc haffuer paa det
neste vdgrædet sine Øyen/oc er
hungrig. Thi naar du straffer Psal. 39.
nogen for hans Synder skyld/
saa fortæris hans Deylighed/
som aff Møl. Ah huor aldelis
intet ere dog alle Menniske. Al-

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
Hielmst. 1470 8° (LN 353)

Bar. 3. mectige HErre du Jsraels Gud/
Jeg raaber til dig i denne store
Angist oc Nød / hør oc ver Naa-
dig HErre / thi wi haffue syndet
mod dig / du regierer stedse oc al-
tid/men wi forgaa stedse. HErre
Psal. 119. du est retfærdig/ oc dine Domme
ere rette. Oc all din gierning er
ret / oc idel Godhed oc Troskaff.
Tob. 3. Men vær mig naadig oc hæffne
icke mine Synder / oc tenck icke
paa mine eller mine Fædris Mis-
Psal. 60. gierninger. Gud du som vdstøtte
oc bortspredde oss / oc vaar vred/
trøst oss igien. Du beuiste dit
Folck en haard ting / du haffuer
giffuit oss en Drick Vin / at wi
Psal. 67. tumlede. Men vær oss nu Mi-
skundelig oc velsigne oss/ oc lad dit
Psal. 85. Ansict skinne offuer oss. HErre
du som haffuer før forladet dit
Folck deris Misgierninger / oc
skiult

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
Hielmst. 1470 8° (LN 353)

skiult alle deris Synder / du som haffuer før borttaget all din vrede / oc vent dig fra din vredis hastighed. Trøste oss Gud vor Salighed / oc offuergiff din Vgunst offuer oss. Vilt du da euindelig være vred paa oss? Oc lade din Vrede vden affladelse gaa stedse oc altid. Vilt du da icke verquege oss igen? At dit Folck maa glæde sig i dig. HERRE betee oss din Naade oc hielp oss. Lad oss 1. Cor. 10.
icke fristis offuer vor formue / men giør saadan en Ende paa Fristelsen / at wi det kunde taale. Lad mig høre Glæde oc Fryd / at Psal. 51.
de Been bliffue glade som du haffuer sønderslaget. Trøst mig igen met din hielp / oc ophold mig met en frimodig Aand. Saa vil ieg siunge aff din Mact / oc loffue Psalm. 59.
din Barmhiertighed om Mor-

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
Hielmst. 1470 8° (LN 353)

genen. Thi du est min beskerme-
re / oc Tilfluct i min Nød. Jeg
vil siunge dig Loff min Gud/Thi
du est min Beskermelse / oc min
Psal. 72. naadige Gud. Loffuit være Gud
HErren Israels Gud/som alle-
ne giør vnderlige gierninger. Oc
loffuit være hans herlige Naffn
euindelige/ oc alle Land skulle op-
fyldis met hans ære/Amen.

Bøner for Verjestaten eller det
Verdslige Regimente.

XIIII.

En Bøn for Kongen oc all Øffrighed.

Rom. 13. O Himmelske Fader / eff-
terdi der er ingen Øff-
righed/vden aff Gud/ oc
huor som Øffrighed er/da er den
skicket aff dig: Oc dit ord befaler/
at

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
Hielmst. 1470 8° (LN 353)

at mand for alting skal giøre 1. Tim. 2.
Bøn/ Formanelse/ Forbedelse oc
Tacksigelse for alle Menniske/
for Kongen oc for all Øffrighed.
Saa giff nu act paa min Bøn / Psal. 86.
oc merck paa min formanelsis
Røst. Lad min Bøn komme for Psal. 88.
dig / bøy dine Øren til mit raab.
Giff Kongen din Dom / oc Kon- Psal. 72.
gens Søn din Retfærdighed / at
hand kand døme dit Folck met
Retfærdighed/oc redde dine elen-
dige/at hand kand holde det elen-
dige Folck ved ræt / oc hielpe de
fattige / oc sønderslа bespaattere
Oc hand som en Viiss Konge Ordsp. 20.
kand bortsprede de Wgudelige /
oc lade føre Hiulet offuer dem.
Oc lade sin Mund op for de Ordsp. 31.
Dumme / oc for alle deris sager
som ere forladne/oc dømme Ræt
oc hielpe de fortrengde/ oc hæffne

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
Hielmst. 1470 8° (LN 353)

Ordsp.20. de Fattige oc Elendige. Paa det
at Barmhiertighed oc Sandhed
maa beuare Kongen / oc hans
Throne stadfestis ved Fromhed.
Hielp ocsaa/ o Gud/at Konger-
Psalm. 2. ne lade sig vnderuise/ oc Domer-
ne paa Jorden lade sig tucte / at
de maa tiene HErren met fryct/
oc glæde dem met Beffuelse/ oc
kysse Sønnen / at hand icke bliff-
uer vred/oc de icke omkomme paa
Esai. 49. Veyen. Oc Kongerne maa væ-
re den Christne Kirckis Fosterfæ-
dre/oc deris Dronninger hendis
Psal. 61. Ammer. Giff ocsaa Kongen len-
ge at leffue / at hans Aar vare
altid frem oc frem. Oc lær han-
Psalm. 32. nem/effter dit Løffte/vijs hañem
Veyen / som hand skal vandre/oc
ledsage hannem met dine Øyen.
Psal. 20. Hielp HErre/ Kongen. Bønhør
oss naar wi raabe. Lær hans
Haand

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
Hielmst. 1470 8° (LN 353)

Haand til at stride/oc hans arm Psalm. 18.
til at spende sin Bue. At hand
kand forfølge sine Fiender/oc gri-
be dem/ oc icke omuende før hand
legger dem øde/ at hand kand sla
dem ned/oc de skulle icke staa mod
hannem / men falde vnder hans
Føder. Trætte met dem / som Psal. 35.
trætte mod hannem / stride mod
dem / som stride mod hannem.
Beuar ocsaa O naadige Fader/
all anden Christen Öffrighed/ Psalm. 21.
offuergyd dennem met god Vel-
signelse/oc fryde dem met dit An-
sictis Glæde/ forlæn dem Naa-
de / at de icke være Suerdet til Rom. 13.
forgæffuis / men at de som dine
Tienere kunde være Hæffnere
til straff/ offuer dem som giøre il-
de/oc at de som giøre gaat/kunde
haffue loff aff dennem / oc de eff-
ter din befalning holde Ræt oc
 Retuis-

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
Hielmst. 1470 8° (LN 353)

Jere. 22. Retuished/hielpe den fortrycte aff
de fortrædeligis Haand / oc icke
plagge de Fremẽde / Faderløse oc
Encker / giøre ingen Offueruold/
oc wdgyde icke wskyldigt Blod /
men trolige giøre gaat / søge eff-
ter Retfærdighed/skicke de Fader-
Esai. 1. løse Ræt / oc hielpe Enckernis sa-
ger. Vnd oc / o Milde Skabere/
all Øffrighed / at de haffue Lyst
Psalm. 1. til din Low / oc tencke paa din ord
Nat oc Dag / paa det wi vnder
1. Tim. 2. deris Regimente / kunde leffue it
roligt oc stille Leffnit / i all Gude-
lighed oc Ærlighed / Amen.

XV.

En Øffrigheds Bøn / for sig selff.

Visd. 9. WIne Fædris Gud / oc all
godheds HERRE / du
som haffuer giort alle
ting

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
Hielmst. 1470 8° (LN 353)

ting ved dit Ord/ oc beredt Men-
nisken formedelst din Vijsdom/ at
hand skulde regere offuer det Cre-
atur som er giort aff dig/ at hand
skulde regere Verden/ met Hellig-
hed oc Retfærdighed / oc dømme
met it ret skickit Hierte. Jeg tac- Syra. 50.
ker dig HErre Konge / oc loffuer
dig Gud min Frelsere / at du ud-
ualde mig til en Øffrighed off- Visdo. 9.
uer dit Folck / oc til en Dommere
offuer dine Sønner oc Døtter.
Saa giff nu din Tienere / it Ly- 1. Kong. 3.
dactigt Hierte / at ieg kand dømme
dit Folck / oc forstaa huad gaat
oc ont er. Giff mig den Vijsdom Visdo. 9.
som er stedse omkring din Thro-
ne/ oc forkast mig icke fra dine
Børn. Thi ieg er din Tienere
oc din Tienerindis Søn / it skrø-
beligt Menniske / met it stackit
Leffnit/ oc for ringe i Rættens oc
Lowens

Lowens Forstand. Vnd mig det
Psalm. 2. Hiertelaw/at ieg gierne lader mig
vnderuise / oc tucte paa Jorden/
Psal. 119. oc haffuer lyst til din Ræt/oc for-
glemmer icke dine ord / men at
din Munds Low maa være mig
kierere/end mange Tusind stycker
Guld oc Sølff/ oc ieg kand holde
ved Rætten oc Retfærdighed/
Psal. 2. Tiene HErren met fryct/ oc glæ-
de mig met beffuelse/ Kysse Søn-
nen/at hand bliffuer icke vred/oc
ieg icke omkommer paa Veyen/
Psal. 24. men giør mine Porte vide / oc
Dørrene høye i Verden / at AE-
Joh. 12. rens Konge skal inddrage / oc tro
paa Liusit den stund ieg haffuer
det / paa det ieg maa være Liu-
sens Barn.

Giff mig ocsaa/ o Milde Fa-
Job. 29. der/ Aand oc Naade/at ieg kand
rædde den Fattige som skriger / oc
den

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
Hielmst. 1470 8° (LN 353)

den Faderløse som haffuer ingen
Hielpere / oc hielpe de elendige oc Psal. 82.
nødtørfftige til ræt / rædde de rin-
ge oc arme / oc frelse dem aff de
Vgudeligis Vold / saa at de som Rom. 13.
giøre gaat / kunde haffue Loff aff
mig / oc ieg kand være en Guds
Tienere / dem til gode / oc vdspøre
huilcken sag ieg icke veed / men Iob. 29.
sønderbryde de Vretuisis Kind-
tender / oc riffue Roffuit aff deris
Tender / oc være de onde giernin- Rom. 13.
ger til frygt / oc skille mig aff met 5. Mos. 13.
det onde / oc icke lade Misdedere
leffue. HErre vnd mig ret at be-
tencke / at ieg holder icke Dom for 2. Kr. 19.
Mennisken / men for Gud / oc at
du est hos mig i Dommens Em-
bede / oc at ieg derfaare icke fry- 5. Mose. 1.
cter mig for ingen Mands Per-
sone / men hører den mindste saa
vel som den største / oc dømmer
ret

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
Hielmst. 1470 8° (LN 353)

ræt imelliem huer mand / oc hans
Broder oc den fremmede / oc an-
seer ingen Persone i Dommen.
Ordspr. 17. Beuare mig at ieg icke siger
den Vgudelige at haffue Ræt
Esai. 5. for gaffue skyld / oc fordømmer
den Retfærdige / eller tager gier-
Ordspr. 17. ne Hemmelige Gaffuer / at bøye
Rettens Vey.
Psal. 82. HERRE lær mig at beten-
cke at ieg skal dø som it Menni-
Ephes. 6. ske / oc haffuer en HErre i Him-
melen / hos huilcken der er ingen
Vißhed 6. Personis anseelse / huilcken oc icke
2. Cor. 5. skyer for macten / for huis Dom-
stoel wi skulle alle skickis / oc giøre
Rom. 14. Regenskaff huer for sig selff / paa
det ieg ved saadan mit yderstis
Syrac. 7. betenckelse / kand holdis vdi Guds
fryct / oc aldrig synde / oc paa det
1. Petr. 1. sidste føre min trois ende her fra /
som er min Siæls Salighed / ved
din

din elskelige Søn JEsum Christum vor HERRE/ Amen.

Bøner for Nærestaten/eller Husregimente.

XVI.

En Mands eller Quindis Persons Bøn/ som acter at giffue sig i Ecteskaff.

GUD du som skabte Mennisken til dit Bilede / oc skabte dem en Mand oc Quinde/oc vil at Ecteskaff skal holdis Ærligt hos alle/ oc den Ecteseng vbesmittet/ oc at huer skal haffue sin egen Hustru/ oc huer haffue sin egen Mand/ for Skiørleffnitz skyld. Huorfaare ieg oc samtycker at tage en Mand (eller Hustru) om det er din Vilie / i din fryct / oc icke aff

1. Mose. 1.
Hebr. 13.
1. Cor. 7.
Tob. 8.
Matt. 19.

vellyst

vellyst / raabendis aff gantske
Psal. 119. Hierte til dig/Bønhør mig HErre/oc lige som du sende din Engel/
1.Mos.24. for Abrahams Suend/der hand skulde tage hans Søn Isaach en
Tob. 6.7.8. Hustru/oc lod Raphael beyle for den vnge Tobia/oc tage Asmodæum, den onde Aand fangen / som Saræ siu Festemend haffde ihielslaget: Saa lad oc dine hellige
Psal. 34. Engle beyle for mig / oc sla deris Leyer omkring mig / oc beuare
Syrac. 17. mig lige som en Signete Ring/ oc en Øyesteen / imod de Onde
Ephes. 6. Aander vnder Himmelen/ oc all
Psal. 112. Wlycke / at naar en Plage kommer / ieg da icke tør frycte / men mit Hierte kand haabis vden tuil
Psal. 37. paa HErren. Jeg befaler dig HERRE mine Veye / oc haaber paa dig / giør du det vel.
Psal. 143. Kundgiør mig den Vey som ieg
skal

kal gaa. Oc effterdi baade raad Ordspr. 8. oc 21
oc daad høre dig til / oc du bøyer
Menniskens Hierter huort du
vilt: Saa haff nu Raad hos Psal. 32.
mig met dit Øye / oc vende mit Tobiæ. 3.
Hierte til den Person som du mig
haffuer beskickit oc forseet/oc hans
(hendis) Hierte til mig igen /
at ieg lader mine Øyen icke flive Ordspr. 23.
til den som ieg icke kand faa. Gud Psalm. 57.
vær mig naadig/at ieg kand haff-
ue Lycke til en Dydelig oc Hus- Ordspr. 31.
raadig Quinde (Mand) som
maa være mig en Trøst/oc Glæ-
de mig altid / oc giøre mig it dey-
ligt oc roligt Leffnet / paa det wi
kunde elske huer andre / lige som Ephes. 6.
Christus elskte Menigheden / oc 1. Pet. 3.
lige som vort eget Legeme / oc bo
met Fornumstighed tilsammen/
at vor Bøn skal icke forhindris:
Men wi kunde haffue it Sind Rom. 15.
 iblant

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
Hielmst. 1470 8° (LN 353)

iblant huer andre/ effter Christum JEsum: Oc wi endrecteli-
ge met en Mund kunde prise dig
Gud oc vor HERRJS JEsu
Christi Fader.

Psal. 84. HERRe Gud Zebaoth/ hør
min Bøn i alt dette/ for din elske-
1. Joh. 5. lig Søns skyld (om ieg ellers be-
Tobiæ. 3. der effter din vilie) oc beuijs mig
Naade/ at ieg i midler tid/ saa vel
som siden kand beuare min Siæl
renn / aff all Ond Lyst/ oc aldrig
holde mig til løsactige/ oc votucti-
1. Thes. 5. ge Selskaff/ men sky Skiørleffnit
oc Horeri / oc vide at beholde mit
Kar / i Helliggiørelse oc Ære/
paa det ieg maa bliffue salig met
Matth. 5. de rene aff Hiertet / oc see Gud
euindelige/ Amen.

XVII.

Ectefolckis daglige Bøn.

HERre

HERRE min Gud/du som est vore Fædris Gud/ Himmelen/ Jorden/ Haffuit/ alle Vand oc Kilder/oc alle Creature/oc huad som der er vdi/ skulle loffue dig/ oc dit herlige Naffn skal prisis til euigtid. Du haffuer giort Adam aff en Jordklimp/ oc giffuit hannem Euam til en methielp/ aff huilcke det Mennistelige Slect haffuer sin Herkomst. Du haffuer sagt: Det er icke gaat at Mennisken bliffuer ene/ wi ville giøre hannem en methielp. Oc nu HERre/du vedst/ at ieg icke haffuer taget mig en Ecte Staalbroder for ond Lyst skyld/men aff it gaat oc Retsindigt Hierte/ til at sky skørleffnit oc Løsactigheds Synd oc brynde/ oc at wi kunde affle Børn/huor met dit hellige Naffn

Tobi. 8.

1. Mos. 2.

Tobiæ. 8.

1. Cor. 7.

Tobiæ. 8.

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
Hielmst. 1470 8° (LN 353)

Land loffuis oc prisis euindelige. Beuijss oss derfaare den Naade/ at wi kunde komme baade karske oc sunde/ til vor Alderdom/ oc wi
Psal. 128. maa see vore Børnebørn/ oc siden anamme Jsraels Fred/ oc see
Psal. 27. dit gode i de Leffuendis Land/ oc
Psal. 128. effterdi/ o Gud/ Børn er HERrens gaffue oc Liffsens Fruct er din skenck: Saa giff/ at wi maa bliffue/ som it Fructsommeligt Vintræ i vort Huss/ oc vore børn som Olie quiste/ omkring vort
Psal. 144. Bord/at vore Sønner kunde opuoxe lige som Planter i deris Vngdom/ oc vore Døttre lige som vdgraffne Pillere/ lige som Pallatz. Oc forlene oss Naade/
Ephes. 6. at wi kunde opføde dem i Tuct oc formaning til HERren. Disligest
Psal. 127. O HERre/ effterdi/ at vden du opbygger Husset/ da arbeyde
de

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
Hielmst. 1470 8° (LN 353)

de forgeffuis som bygge der paa/
oc det er forgeffuis at staa aarle
op/oc der effter lenge sidde/oc æde
sit Brød met Sorge / thi du giff-
uer dine det naar de soffue. Saa 5.Mos.28.
lad du din Velsignelse komme
offuer oss / velsigne oss i Byen oc
paa Ageren / velsigne vor Kurff
oc Leffning/ velsigne oss i vor ind-
gang / oc velsigne oss i vor vd-
gang / HErre biud din Velsig-
nelse at den skal være hos oss i
vor Kællere/oc alt det som wi ta-
ge oss faare. Velsigne vor Mad/ Psal. 132.
oc giff voris fattige Brød /paa Psal. 144.
det vore Kammer kunde være
fulde/ oc giffue it forraad vd eff-
ter det andet: Oc der skal ingen
skade/ingen fordærffuelse/oc intet
Klagemaal være paa vore Ga-
der. Bønhør mig / min Fader/
vdi alt dette der som det er mue- Matt.26.

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
Hielmst. 1470 8° (LN 353)

ligt / oc det icke kand være dig til
Vanære / oc vor Salighed til
Matt. 26. forhindring / dog skee icke det som
ieg vil / men det som du vil. Frem-
delis O Milde Gud / efftherdi at
5. Mose. 8. Menniskken leffuer icke allene ved
Brød / men ved huert Ord som
gaar aff HErrens Mund: Saa
Psal. 144. frels mig ocsaa / oc redde mig aff
de fremmede Børns Haand / huil-
ckis Lærdom er icke Nyttig / oc
Psal. 119. huis gierninger ere falske. Bort-
uent mine Øyen at de icke see eff-
ter Unyttig Lærdom / oc hielp /
at ieg beholder dine Ord i mit
Hierte / paa det ieg skal icke synde
mod dig. Lær mig din Ræt / oc
Psal. 119. bøye mit Hierte til dit Vidnis-
byrd / oc icke til Gerighed. Lad
din Tienere holde dine Bud fast
for dit Ord / at ieg kand fryete
dig. Vent fra mig den forsmæ-
delse

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
Hielmst. 1470 8° (LN 353)

delse som ieg frycter. Thi din ræt
er Deylig / saa skal min Mund Psal. 145.
sige HErrens Loff / oc alt Kiød
prise hans hellige Naffn altid oc
euindelige / Amen.

XVIII.

En Fructsommelige Quindis Bøn.

O GVD / du som skabte 1. Mose. 1.
Mennisken til dit Bille-
de / oc Skabte dem en
Mand oc Quinde / oc velsignede
dem / oc sagde til dem: Værer
Fructsommelige / oc formerer
eder / oc opfylder Jorden. Jeg Syra. 50.
loffuer dit Naffn vden affladelse/
oc ieg priser oc tacker dig / ved min
Frelsere JEsum Christum / Thi
min Bøn er hørt / du haffuer eff-
ter din Velsignelse / Benedidet Psal. 127.
oss met Liffs Fruct / som er din

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
Hielmst. 1470 8° (LN 353)

gaffue oc ſkenck. Jeg beder ydmy-
1. Joh. 1. geligen / at du ved JEſu Chriſti
din Søns Blod/ vil giøre baade
mig/ oc mit Foſter/ reen aff alle
Synder / ſaa at endog det fødis
Pſal. 51. aff ſyndig Sæd/ oc er vndfangen
aff mig i Synd / maa dog for
1. Cor. 7. hans ſkyld være Helligt / oc høre
dig til / effter din naadige Forjet-
telſe/ ved huilcken du haffuer loff-
1. Moſe. 22 uet / at du vil være vor Gud / oc
vor Sæds Gud euindelig effter
oſſ. Jeg raaber ocſaa til dig i Je-
ſu Naffn / at du Miſkundeligen
vil beuare oc forfreme min Liffs
Job. 10. fruct/ſom dine Hender haffue for-
arbeydet/ oc giort altſammen huad
hun er trint omkring: Klæde du
hende met Hud oc Kiød / oc føye
hende ſammen met Been oc Se-
ner/ at den maa faa en fuldkom-
melig oc lydiſløſſ Skabning/ giff

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
Hielmst. 1470 8° (LN 353)

oc mit Foster Liff oc meget gaat/ Job 10.
oc beuare Aanden der i met din
Tilsyn / oc lad det være / leffue oc Act. 17.
røris i dig/ metdele det en god na-
tur/ at det maa bliffue din Barm- Rom. 9.
hiertigheds Kar/ som du haffuer
beridt til Herlighed / oc den Hel-
lig Aands Tempel/ som kand pri- 1. Cor. 6.
se GUD i sit Legeme / oc vdi sin
Aand/ som høre Gud til / drag Psal. 22.
du det Naadeligen i sin tid / aff
Moders Liff / at det som er kast
paa dig aff Moders Liff / maa
ved Liffuet vskad komme til Ver-
den/ oc siden formedelst Vand oc Joh. 3.
den Hellig Aand/ eller igenfødel-
sens Bad / oc den Hellig Aands Tit. 3.
fornyelse/igenfødis til Guds Ri-
ge/oc ved Daaben iføre CHri- Galat. 3.
stum/ oc bliffue Guds Barn for-
medelst Troen til hannem/ Men
der som dig Gud/ aff huilcken al- Sirach. 11

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
Hielmst. 1470 8° (LN 353)

ring er / Liffuit oc Døden / Lycke
oc Wlycke / siunis at du ved Dø-
den vil henkalde mig / oc min Liffs
fruct / førend dette kand skee / da
Psal. 31. befaler ieg / O HERRE / vorts
Aand vdi din Haand / du HER-
re Sandheds Gud / haffuer igen-
løst oss.

Psal. 25. Til dig HERre opløffter ieg
min Siæl / oc beder at efftersi du
for Synden skyld / haffuer lagt
1. Mose. 3. mig dette suare Kaars paa / at
ieg skal haffue megen Kummer
naar ieg reder til Barsel / oc føde
mine Børn met Kummer / at du
Psal. 25. da for dit Naffns skyld / vil være
min Misgierning naadig / hun
som stoer er / oc giffue mig Krafft
oc styrcke til at føde i rette natur-
lige tid / oc forløse mig met en mild
Lidelig / oc Wskadelig Fødsel oc
Barselseng / At ieg maa bliffue

en

en glad Barnemoder / oc naar Psal. 113.
Barnet er fød/da icke tencke mere Joh. 16.
paa den fremfarne Nød / for den
glædis skyld/at ieg haffuer født it
Menniske til Verden.

Giff mig ocsaa / at ieg kand
afflegge Synden / oc met Taal- Heb. 12.
modighed løbe vdi dette Kaars /
som mig er beskicket/ oc bliffue fast 1. Tim. 2.
i Troen / oc Kierlighed oc Hellig-
hed met Tuct/ paa det ieg kand Heb. 10.
giøre GVds Villie / oc anname
Forjettelsen / oc i saa maade for-
medelst min Barnefødsel/ som A-
postelen siger/ bliffue Salig / for 1. Tim. 2.
din Søns JEsu CHristi vor
HERris skyld / AMEN.

XIX.

En Quindis Tacksigelse oc Bøn/ som Gud haffuer forløst aff sin Barnefødsel.

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
Hielmst. 1470 8° (LN 353)

Luc. 1. MIn Siel ophøyer HEr-
ren/ Oc min Aand glæ-
der sig i Gud min Frel-
1. Sam. 2. sere/ mit Hierte glæder
Luc. 1. sig i HErren/ mit Horn er ophø-
yet i HERren. Thi hand haff-
uer anseet sin Elendige Tienerin-
Psal. 22. de. Hand haffuer icke foractet
eller forsmaat den Fattigis Elen-
dighed/ oc icke skiult sit Ansict for
mig. Men der ieg raabte til han-
nem/ da hørde hand det. Thi
hand frelste mig aff all min nød/
Esa. 26. der ieg vaar Fructsommelig/ oc
mig vaar meget Bange/ der ieg
Esa. 37. skulle til at føde. Saa at hand
haffuer ladet Barnet komme til
Fødselens tid/ oc giffuit mig mact
til at føde/ min Helbred oc Foster
Psal 113. vskad/ at ieg er bleffuen en glad
Barnemoder.

Jeg siger dig Gud oc Fader
tack

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
Hielmst. 1470 8° (LN 353)

tack for alle Ting / i vor HErris JEsu CHristi Naffn / oc synderlig at du haffuer giffuit mit Foster Liff / oc en deylig Skabning iblant Menniskens Børn / oc født det paa ny aff Vand oc Aanden / Oc frelst det aff mørckens Øffrighed / oc set det ind i din elskelige Søns Rige / icke til Vrede / men at besidde Salighed / formedelst vor HERre JEsum CHristum som døde for oss.

Ephes. 5.
Job. 10.
Psal. 45.
Joh. 3.
Coloss. 1.
1. Thess. 5

Jeg bad om dette Barn / nu haffuer du HERre giffuet mig min Bøn / som ieg bad aff dig / derfaare giffuer ieg dig hannem (eller hende) igen / i alle hans (eller hendis) Liffs dage. Bedendis at du vilt opfylde denne min Søn (eller Daatter) oc vore andre Børn / met den Hellig Aand / som du giorde met Johanne Døbere /

1. Sam. 1
Luc. 1.

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
Hielmst. 1470 8° (LN 353)

bere/at de tilhobe effter din Søns
Lucæ. 2. Exempel/ kunde voxe/ oc bliffue
stercke i Aanden/ fulde met Vijss-
dom/ oc Guds Naade maa være
hoss dem oc oss alle.

1. Mos. 48. Den Engel som mig haffuer
5. Mos. 5. frelst fra alt ont/ hand velsigne
Ephes. 6. disse Børn/ paa det de kunde len-
ge leffue / oc det maa gaa dem
Matth. 18 vel paa Jorden/ oc lade deris
Engle/ som see altid hans Faders
Psalm. 91. Ansict i Himmelen / beuare dem
paa alle deris Veye.

Matth. 11. Hielp ocsaa Fader/ oc HER-
re offuer Himmelen oc Jorden/
Ephes. 6. at wi kunde opføde dem i Tuct oc
Syrac. 30 formaning til HERren/ oc bøye
deris Hals den stund de ere Vn-
ge/ paa det de icke skulle bliffue
Haardnacket/ oc wlydige for oss/
oc wi der offuer bliffue beskemmet
men wi maa glæde oss aff dem/
oc

icke oliwis ved dem / hos vore Kendige.

HErre vær vore Børn oc oss Miskundelig / oc velsigne oss / oc lad dit Ansict skinne offuer oss / at wi maa bekiende dine Veye paa Jorden / oc din Salighed iblant alle Hedningene. O Fader / som er Fredens Gud / hellige oss i alle maade / at vor gantske Aand / met Siæl oc Legeme / maa beuaris wstraffelige / til vor HErris JESV Christi Tilkommelse / AMEN. Psal. 67. 1. Thess. 5.

XX.

Børns oc Unge-folckis Bøn.

JEG tacker dig HErre Konge / oc Loffuer dig GUd min Frelsere / Jeg tacker dit Naffn / at du est min Besker. Syra. 51.

Beskermelse oc Hielp/ oc du haff-
uer frelst mit Legeme oc Siæl aff
fordærffuelse / oc du haffuer red-
det mig oc alle mine / effter din
store oc Naffnkundige Barm-
hiertighed fra Dieffuelen oc alt
Jacob. 1. Ont/ oc igenfødde mig effter din
Johan. 3. Vilie formedelst Vand oc den
Jacob. 1. hellig Aand/ oc Sandheds Ord/
at ieg skulle være den første grøde
Habac. 1. iblant dine Creature. Men du
HERre min Gud / min Hellige/
du som est aff Euig tid/ Jeg be-
Judith. 7. kiender at ieg haffuer syndet met
mine Forfædre / ieg haffuer mis-
Daniel. 3. handlet oc været Vgudelig/ i det
ieg affuigede fra dig oc giorde al-
Asar. Bøn leuegne imod dig/ oc lydde icke/ oc
ey actede dine Bud / at giøre der
effter. Saa kommer ieg nu fordi
met gantske Hierte / oc søger dit
Ansict met Fryct/ bedendis at du
effter

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
Hielmst. 1470 8° (LN 353)

effter din Forjettelse / vill vdslette
mine Synder for din egen skyld/ Esai. 43.
oc aldrig komme mine Misgier-
ninger ihu / for din Søns JEsu
Christi skyld. Oc giffue mig din 1. Kong. 3
Tienere it lydactigt Hierte/at ieg 2. Mos. 20.
effter dit Bud/kand hedre oc ære
min Fader oc Moder/ min Off-
righed/ Siælesørgere / oc Tucte-
mestere / oc giffue huer det som Rom. 13.
ieg er dem skyldig/Fryct/ dem som
bør fryct/Ære/dem som bør ære/
oc være dem lydige vdi alting i Coloss. 3.
HErren / paa det / at det kand Ephes. 6.
gaa mig vel/oc ieg maa lenge leff-
ue paa Jorden. HErre du som Psalm. 33.
skwer aff Himmelen: Oc seer al-
le Menniskens Børn/beuare al- Psalm. 34.
le mine Forældris / Slectis/ oc
Venners Been / at der bliffuer
icke it sønderbrudet aff dem/ frels
deris Siæle fra Døden / oc holt Psalm. 33.

G dem

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
Hielmst. 1470 8° (LN 353)

dem i liffue i den Dyre Tid.
Psalm. 34. Naar de raabe da bønhør dem/
oc hielp dem aff all deris Nød.
Oc for alting beder ieg dig/at eff-
Syrach. 1. terdi HErrens Fryct er Vijs-
Psal. 119. doms begyndelse / oc en Vng/da
allene gaar sin Vey vstraffelig/
naar hand holder sig effter dine
Ord / at du da vilt vdgyde din
hellig Aand oc Naade i mit Hier-
Psal. 119. te / at mit Liff maatte holde din
Ræt met stor aluorlighed / oc du
vilt lade din Tienere holde din
Bud fast/ for dit ord/at ieg kand
fryckte dig/ oc holde min Føder aff
Psal. 119. alle onde Veye. Giør met din
Tienere effter din Naade / oc lær
mig din Ræt oc Ord. Jeg er
din Tienere / vnderuijß mig/ at
ieg maa kiende oc forstaa dine
Vidnisbyrd / oc effter CHRisti
Lucæ. 2. Barndoms Exempel voxe i Vijs-
dom/

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
Hielmst. 1470 8° (LN 353)

dom / Alder / Aand / oc Naade/
dissligest vdi alle dine gaffuer/ oc
alle Christelige Dyder for Gud
oc Meñisken. Stadfeste oc forøge Psal. 119.
i mig/det som du haffuer begynt/
for dit hellige Naffn skyld / at ieg
kand søge effter Vijsdom / oc gaa Syrac. 50
strax paa Veyen til hende / oc
randsage effter hende aff min
Vngdom / paa det ieg kand lære
vel oc forfremmis meget met hen-
de/ oc bliffue lærdere end alle mi- Psal. 119.
ne Lærere/oc klogere end de gam-
le / der met at ieg holder din be- Syrac. 50
falning / oc løffter mine Hender
op til Himmelen / oc aluorlig
stunder effter Vijsdom. Giør Rom. 9.
mig til din Barmhiertigheds
Kar/ oc it nyttigt Redskaff i din
Kircke/at Aandens gaffuer kun- 1. Cor. 12.
de giffue sig tilkiende i mig til me-
nighedens Nytte/ oc ieg kand pri- 1. Cor. 6.

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
Hielmst. 1470 8° (LN 353)

se dig i mit Legeme oc min Aand/
Ephes. 5. oc sige dig Gud oc Fader Tack
for alting/ i vor HErris JEsu
Christi Naffn/ Amen.

XXI.

En Tacksigelse / oc Bøn
for dem som leffue i Ecte- skaff oc Husholdning dag- ligen at bruge.

Tobiæ. 3. LOffuit være dit Naffn/
HERRE vor Fædris
Gud / ved din elskelige
Søn JEsum CHristum / vdi
Matt. 17. huilcken dig er velbehageligt. Wi
Psal. 79. dit Folck / oc dine Faar som du
føder / tacke dig euindelige / oc
kundgiøre din Prijs stedse oc al-
Psal. 100. tid. Thi du giorde eller skabte oss/
oc icke wi selffue / til dit Folck/ du
1. Petr. 1. haffuer igenløst oss/ met Christi
Dyrebare Blod/du haffuer igen-
født

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
Hielmst. 1470 8° (LN 353)

født oss / formedelst Sandheds Jacob. 1.
Ord / oc den HelligAand. Du Johan. 3.
forlader oss alle vore Synder / oc Psal. 103.
læger all vor Bræck. Du frelser
vort Liff fra Forderffuelse: Du
kroner oss met Naade / oc Barm-
hiertighed / du giør vor Mund
glad / at wi bliffue unge igen som
en Ørn. Min Siæl loffue HEr- Tobiæ. 13.
ren / thi hand haffuer kaldet oss
til den hellige Ecteskaff / som skal Hebre. 13.
holdis ærlig hos alle / oc giffuer
oss rigelige allehaande at bruge / 1. Tim. 6.
forskaffer oss Næring oc Klæder /
met huilcke wi skulle lade oss nøye.
Du giør oss som it fructsomme- Psal. 128.
ligt Vintræ / oc under oss Børn Psal. 127.
som ere din gaffue / oc Liffsens
Fruct som er din skenck. HErre Psal. 121.
du beuarer oc velsigner vor Ud- 5. Mos. 28
gang oc Indgang / at wi haffue Psalm. 34.
ingen Brøst paa noget gaat / oc

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
Hielmst. 1470 8° (LN 353)

Psalm. 91. ey heller forfærdis for Nattens
gruelse / eller for Pilene som flue
Psal. 105. om Dagen. Derfaare tacker ieg
dig HERRE / oc Predicker dit
Naffn/oc forkynder dine gierninger
Psal. 105. ger iblant Folckene. Wi loffue
Psal. 115. HERRen fra nu indtil euig tid/
Haleluja.

Psal. 106. Men wi haffue syndet met
vore Forfædre / wi haffue mishandlet/ oc været Vgudelige/ wi
Tobiæ 3. haffue icke huldit dine Bud/ oc
Rom. 7. icke vandret rettelige for dig. Jeg
veed at i mig/det er i mit Kiød bo-
Tobiæ. 3. er intet gaat/ saa vender ieg fordi
mit Ansict til dig min HERre/ til
dig opløffter ieg mine Øyen/ oc
Hebre. 9. beder dig / at du met JEsu Christi Blod/som offrede sig selff Gud
vbesmittet/formedelst den hellig Aand/ vil rense vor Samuittighed aff alle døde gierninger/ til at
tiene

tiene den leffuende Gud. See til
vor Jammer oc Elendighed oc Psalm. 25.
forlad oss alle vore Synder / for-
kast oss icke fra dit Ansict / oc tag Psalm. 51.
icke din hellig Aand fra oss. Giff
oss icke hen vdi vort Hiertis bege- Rom. 1.
ring / vdi twreenhed / at beskemme
vort eget Legeme / oc antuorde oss
icke hen vdi it vanartigt Sind /
at giøre det som icke dwer. Men
hielp at wi kunde tiene HErren Actor. 20.
met all Ydmyghed / oc met megen
Graad / oc met en sand Omuen-
delse til Gud / oc Troen til vor
HErre JEsum / oc i Hellighed Luce. 1.
oc Retfærdighed / som hannem er
behagelig.

Giør oss met vore Børn oc
Venner / til din Barmhiertig- Rom. 9.
heds Kar / oc Redskaff / oc forøg
oc stadfest i oss / alt det som du Psal. 119.
haffuer begynt / for dit Hellige

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
Hielmst. 1470 8° (LN 353)

Naffn skyld / at wi samptlig kun-
Coloss. 1. de opfyldis met din villes bekien-
delse i allehaande Aandelige vijs-
dom oc forstand / oc voxe i Guds
bekiendelse / Troen / Haabet /
Taalmodighed / Langmodighed /
Luc. 2. Alder oc Naade / oc alle Christe-
lige Dyder / for Gud oc Men-
niskene.

Tobi. 3. Min HErre / vær oss naa-
dig / oc heffne icke vore Synder /
tenck icke paa vor eller vore Fæ-
dris Misgierninger. Straff oss
Psalm. 38. icke i din Vrede oc tucte oss icke i
din Grumhed / men frels oss / vo-
re Børn / Venner / oc gantske
Psalm. 91. Huss / aff Jegerens / Satans /
snare / fra den skadelige Pestilen-
tze / som kommer snigendis i mør-
cket / oc fra den Siugdom som for-
derffuer om Middagen / fra
Hiertesorg oc all Wlycke / Vaade
oc

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
Hielmst. 1470 8° (LN 353)

oc Fare / fra alle vore Fiender / fra Hiertens Haardhed oc Gen-stridighed / fra onde Tancker oc Begeringer / fra syndige giernin-ger oc skadelige raad oc anslag. Lad din Hellig Aand oc Vijsdom Vijshed. 9
lede oss skickelige i vore gierninger. Befale dine Engle om oss / at de Psalm. 91.
skulle beuare oss / paa alle vore Veye.

HERRE velsigne oc beua- 4. Mose. 6
re oss: HErre lad liuse dit An-sict offuer oss / oc vær oss naadig: HErre lette din Aasiun paa oss / oc giff oss Fred. Giff oss i dag Matth. 6.
vort daglige Brød / oc vnd oss at bruge det met Bøn oc Tacksigel-se / efftterdi Creaturet bliffuer hel- 1. Tim. 4.
liget / formedelst Guds Ord / oc Bønen. Hielp at wi ingen intet Rom. 13.
skulle være skyldige / vden at wi el-ske huer andre / met Broderlige

G v Kierlig-

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
Hielmst. 1470 8° (LN 353)

Kierlighed aff Hiertet. Forlæne
Rom. 12. Naade at wi kunde tage vare
paa det Embede som wi haffue/
1. Petr. 4. oc giøre det aff den formue Gud
1. Tim. 1. giffuer/stride en god Strid/ oc be-
holde Troen/ oc en god Samuit-
tighed indtil enden. Frij oss da
fra en hastig oc vforuarendis
Lucæ. 2. Braddød/at wi kūde fare i Fred/
Obenb. 14 Dø i HERren / oc siden være hos
Joh. 17. JEsum Christum / der som hand
er/at wi maa see hans Herlighed
som du haffuer giffuit hannem/
huilcken met dig / oc den Hellig-
1. Petr. 5. Aand / være Ære oc Mact fra
euighed oc til euighed/Amen.

XXII.

En Hiertens Bøn / vdi
Siugdom oc anden Trang oc
Nød/ til vor HERre om Hielp
oc Rædning.

Du

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
Hielmst. 1470 8° (LN 353)

DV Euige oc store Almectige HErre / som er Naadig / Barmhiertig / Taalmodig oc fuld aff Miskundhed: Oc est allene god / oc forbarmer dig offuer alle dine gierninger: Hør mit raab / oc giff act paa min Bøn / ieg raaber her nedre paa Jorden til dig / naar mit Hierte er i angest. Aff det dybe raaber ieg til dig / HErre hør min røst / oc lad dine Øren mercke paa mine Bøners Røst. Vær mig naadig effter din Miskundhed / affslet alle mine Synder effter din store Barmhiertighed / for din Søns JEsu Christi skyld / huilcken er død for vore Synder / oc opstanden til vor Retferdiggiørelse. To mig vel aff mine Misgierninger / oc giør mig reen aff mine Synder / thi ieg bekiender

Psal. 145.
Psalm. 61.
Psal. 130.
Psalm. 51.
Rom. 4.
Psalm. 51

kiender

kiender mine Misgierninger / oc
mine Synder ere altid for mig/
ieg haffuer allene syndet mod dig
oc giort ilde for dig. See ieg er
født aff syndig sæd / oc min Mo-
der haffuer Vndfanget mig i
Psalm. 38. Synd. Derfaare sidde dine Pi-
le i mig / oc din Haand trycker
mig/ der er intet Sunt paa mit
Legeme for din Truen / oc det er
ingen Fred i mine Been for mine
Synder. Mit Hierte beffuer/
min styrcke haffuer forladet mig/
oc mine Øyens Lius ere icke hos
Psalm. 6. mig. Min skickelse er falnet aff
Sorg/oc er vorden gamel/ thi ieg
haffuer angest alleuegne. HER-
Psalm. 79 re huor lenge vilt du være saa al-
delis vred? Oc lade din Nidkier-
Psalm. 13. hed brende som en Ild? HErre
huor lenge vilt du saa aldelis for-
glemme mig? Huor lenge skiuler
du

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
Hielmst. 1470 8° (LN 353)

du dit Ansict for mig? Huor len-
ge skal ieg sørge i min Siæl? Oc
haffue daglige angest i mit Hier-
te? See dog til oc bønhør mig
HErre / min Gud / oplius mine
Oyen / at ieg icke soffuer i Dø-
den. HErre tenck paa din God- Psalm. 25.
hed / som haffuer veret fra Ver-
dens begyndelse / tenck icke paa
min vngdoms Synd / oc Offuer-
trædelse / men tenck paa mig eff-
ter din Miskundhed / for din God-
heds skyld. Tenck icke paa vore Psalm. 79
fremfarne Misgierninger / for-
barme dig snart offuer oss. Thi
wi ere bleffne meget tynde / hielp
du oss Gud vor Hielpere for dit
Naffns skyld / oc forlad oss vore
Synder / for din Godheds skyld.
HERRE trætte icke met mig / Psalm. 103
oc vær icke vred euindelige / hand-
le icke met oss effter vore Syn-
der /

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
Hielmst. 1470 8° (LN 353)

der/ oc betale oss icke effter vore
Psalm. 6. Misgierninger. Ah HERRE
straffe mig icke vdi din Vrede / oc
tucte mig icke i din Grumhed.
HERre vær mig naadig / thi ieg
er skrøbelig/helbrede mig HERre/
thi mine Been ere forfærede / oc
min Siæl er meget forfærdet.
Ah du HERre huor lenge tøffuer
du? Vent dig HERre oc redde
min Siæl / Hielp mig for din
Psalm. 38. Barmhiertigheds skyld. HERre
min Gud forlad mig icke/vær icke
langt fra mig/stat met mig HEr-
Psalm. 39. re. Vent din Plage fra mig / thi
ieg er vansmectig aff din Haands
Straff. Lad aff fra mig / at ieg
maa verquege mig / før end ieg
far bort/oc bliffuer icke mere. Thi
Psal. 50. du haffuer selff sagt: Paakald
mig i din Nød / saa vil ieg hielpe
dig / oc du skalt prise mig. Hand
haffuer

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
Hielmst. 1470 8° (LN 353)

haffuer Lyst til mig / saa vil ieg Psalm. 91.
hielpe hannem / hand kiender mit
Naffn / derfaare vil ieg beskerme
hannem / hand kalder paa mig /
saa vil ieg bønhøre hannem / ieg
er hos hannem i Nød / ieg vil riff-
ue hannem vd / oc giøre hannem
til ære / ieg vil mætte hannem met
it langt Liff / oc vise hannem min
Salighed. Hielp mig derfaare / Esai. 38.
thi Helffuede loffuer dig icke / oc
Døden priser dig icke / oc de som
nedfare i Graffuen bie icke efter
din Sandhed / men allene de som
leffue / loffue dig / saa vil ieg giøre.
Jeg vil siunge HErrens Naade Psalm. 89.
Euindelige / oc kundgiøre hans
Sandhed met min Mund stedse
oc altid. Jeg vil lære Offuertræ- Psalm. 51.
dere dine Veye / at Syndere skul-
le omuende sig til dig. Jeg vil Psalm. 40.
gierne giøre din Villie / min Gud /

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
Hielmst. 1470 8° (LN 353)

oc ieg haffuer din Low i mit Hier-
Psal. 22. te. Jeg vil predicke dit Naffn
for mine Brødre/ ieg vil prise dig
Psalm. 42. i Menigheden. Hui bedrøffuer
du dig min Siæl / oc est saa wro=
lig i mig/ bie effter Gud/ thi ieg
skal endnu tacke hañem/ thi hand
er mit Ansichts Hielp/ oc min
Psal 103. Gud. Min Siæl loffue HER-
ren / oc forglem icke det gode som
Psalm. 41. hand haffuer giort dig. Loffuit
være HERren Jsraels Gud/ fra
nu oc til euig tid/ Amen.

XXIII.

En inderlig Bøn til Gud/ naar hand i stor Kaars oc Modgang tøffuer met Hielpen.

Psalm. 63. HERRE GUD du est min Gud/
ieg Raaber Aarle til
dig/ min Siæl tørster
effter

effter dig / mit Kiød lengis effter dig / vdi it tørt oc tiurt Land / som intet Vand er. Thi mine suare Synder ere opuaagnede ved din Straff / oc ere komne ved hobe paa min Halss / at all min Mact forgaar / du HErre haffuer saa tilred mig / at ieg kand icke opkomme. Jeg er en elendig Mand / som maa see din grumheds Riiss / du giør mit Kiød oc Hud gamle / oc sønderknuser mine Been / du bygger omkring / oc omsetter mig met Galde oc Gremmelse. Du legger mig i Mørcket / lige som de døde i Verden. Oc naar ieg end skriger oc raaber / da stopper du dog dine Øren til for min Bøn. Dit Paulun er mørckt trint omkring / oc sorte tycke Skyer / som du est skiult vdi. Derfaare græder ieg saa / oc baade mine Øyen

Begræd. 1.

Begræd. 3.

Psalm. 18.

Begræd. 1.

 flyde

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
Hielmst. 1470 8° (LN 353)

flyde met Vand / at Husualeren
som skulle vederquege min Siel
Psalm.22. er langt fra mig. Min Gud/
min Gud / hui forlodst du mig?
Jeg hyler men min hielp er langt
borte / min Gud ieg raaber om
Dagen / saa suarer du intet/ oc
ieg tier icke heller om Natten.
Jerem.14. Huorfaare haffuer du saa slaget
oss / at ingen kand læge oss? Wi
haabede at wi skulde bliffue hel-
brede / men saa er der mere ska-
Psalm.10. de. HErre hui traader du saa
langt bort? Oc skiuler dig i Nød-
Begræd. 3. sens tid? Wi haffue syndet oc væ-
ret Vlydige / derfaare giorde du
Jerem.14 ræt at du icke sparde oss. Ah
HERRE vore Misgierninger
haffue det vel fortient. Men hielp
oss for dit Naffn skyld. Thi vor
Vlydelse er stor/ met huilcken wi
haffue syndet mod dig. Vore
Misgier-

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
Hielmst. 1470 8° (LN 353)

Misgierninger trycke oss hart/ du Psalm. 65.
ville forlade oss vore Synder.
Frels mig aff alle mine Synder/ Psalm. 39.
lad mig icke bliffue Daarer en
spot. HErre ieg beder dig i be- Psalm. 69.
hagelig tid/ Gud bønhør mig for
din store Miskundhed/ met din
Trofaste Hielp. Frels mig aff
Dyndet/ at ieg icke druckner/ at
ieg kand frelsis fra mine hadere/
oc aff det dybe Vand/ at Vand-
floden icke siuncker mig ned/ oc at
Dybheden icke sluger mig/ at
Graffuens hul icke gaar tilsam-
men offuer mig. Bønhør mig Psalm. 69.
HErre/ thi din Miskundhed er
Trøstelig: Vent dig til mig effter
din store Barmhiertighed/ oc
skiul icke dit Ansict for din Tiene-
re. Thi mig er bange/ bønhør
mig snarlige. Holt dig til min
Siel/ oc frels hende. Vent dig til Psalm. 25.

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
Hielmst. 1470 8° (LN 353)

Psalm.25. mig/oc vær mig naadig. Thi ieg
er Enlig oc Elendig/ mit Hiertis
sorg er stor/ før mig aff min nød:
See til min Jammer oc Elendig-
hed / oc forlad mig alle mine syn-
Psalm. 77 der. Skal da HErren forskiude e-
uindelig/oc icke beuise mere Naa-
de? Er det da aldelis slet vde
met hans Miskundhed? Oc haff-
uer Løfftene en Ende? Haffuer
Gud da forglemt at være naa-
dig/oc tilluct sin Barmhiertighed
for vrede? Men ieg haabis der
Psalm.13. til/at du est saa naadig/mit Hier-
te glæder sig at du hielper saa
Psalm. 56. gierne. Du teller min Fluct oc
befatter min Graad i din Flaske/
haffuer du icke tal paa dem? Thi
Psal. 103. at saa høy som Himmelen er off-
uer Jorden/lader du Naade bliff-
ue mectig offuer dem som dig fry-
cte. Saa langt som Østen er
fra

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
Hielmst. 1470 8° (LN 353)

fra Vesten / lader du vore Off-
uertrædelse være fra oss. Lige
som en Fader forbarmer sig off-
uer Børn/ saa forbarmer du dig
HErre / offuer dem som dig fryc-
te. HErren er nær / HErre hør Psal. 145.
derfor min Røst/naar ieg raaber
Vær mig naadig/ oc bønhør mig.
Mit Hierte holder dig dine Ord psalm. 27.
faare: I skulde atspørre mit An-
sict / derfaare søger ieg HErre
dit Ansict / skiul icke dit Ansict for
mig. Forkast icke din Tienere i
din Vrede / thi du est min hielp:
Forlad mig icke / oc tag icke din
Haand fra mig / Gud min Sa-
lighed. Gud beuare mig / thi ieg psalm. 16.
troer paa dig. Til dig HErre psalm. 25.
opløffter ieg min Siel. Jeg haa-
ber til dig min Gud / lad mig icke
beskemmis. Frels mig ved din psalm. 71.
Retfærdighed / oc hielp mig vd.

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
Hielmst. 1470 8° (LN 353)

Bøy dine Øren til mig / oc hielp
mig / vær mig en sterck Hielp / til
huilcken ieg kand altid fly/du som
haffuer Loffuet at Hielpe mig.
Thi du est min Klippe oc mit
Slaat. Gud vær icke langt fra
mig/ kom snarlig at hielpe mig.
Psalm.90 Glæd oss nu igen effter at du pla-
ger oss saa lenge / effter at wi lide
Psalm.56. saa lenge Wlycke. Gud ieg haff-
uer loffuet dig/at ieg vil tacke dig.
Thi du frelser min Siel fra Dø-
den / mine Føder fra fald / at ieg
maa vandre for Gud/ i de Leff-
Psalm.31. uendis Land. Jeg vil fryde mig/
oc være glad ved din Miskund-
hed/at du anseer min elendighed/
oc kiender min Siels Nød. Loff-
uit være HErren/thi hand haff-
uer vnderlig giort sin Miskund-
Psalm.86. hed imod mig. Viis mig HErre
din Vey/at ieg maa vandre i din

Sandhed

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
Hielmst. 1470 8° (LN 353)

Sandhed. Beuare mit Hierte Psalm. 86.
hos det eniste / at ieg frycter dit
Naffn. Jeg tacker dig HERre
min Gud / aff gantske Hierte/ oc
ærer dit Naffn euindelige/ Amen.

XXIIII.

En Anden Bøn om det samme.

BOnhør mig / naar ieg Psalm. 4.
raaber / min Retfær-
digheds Gud / du som
trøster mig i Angest / vær mig
naadig / oc hør min Bøn. Vær Psalm. 22.
icke langt fra mig / thi Angest er
nær. Thi her er ingen Hielpere/
oc mine Synder gaa offuer mit Psalm. 38.
Hoffuit / de ere bleffne mig suare
som en suar Byrde. Jeg gaar
kraaget / oc saare nedbøyet / den
gantske dag gaar ieg bedrøffuet.

Psalm.38. Thi mine Lender fortørris alde-
lis / oc der er intet sunt paa mit
Legeme. Jeg er bleffuen Siug/
oc saare forstøt / ieg hyler for mit
Psalm. 6. Hiertis Wrolighed. Jeg er saa
træt aff Suck / ieg bløder min
Seng den gantske Nat/ oc væder
mit Leye / met min Grædende
Psalm.42. Taare. Jeg siger til Gud/min
Klippe / hui haffuer du forglemt
mig? Hui maa ieg gaa saa be-
Psalm.44 drøffuit? Huorfaare skiuler du
dit Ansict/forglemmer vor Elen-
dighed/ oc trengsel/o HERRE/
vaag op / huorfaare soffuer du?
vaag op / oc forskiud oss icke saa
Psalm.38. aldelis. Thi ieg giffuer mine
Misgierninger tilkiende/oc sørger
Psalm.39. for mine Synder. Nu HErre
huor met skal ieg trøste mig? Jeg
haaber paa dig/ frels mig aff al-
le mine Synder. HErre naar
ieg

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
Hielmst. 1470 8° (LN 353)

ieg raaber til dig / min Frelsere / Psalm. 28
da tie icke for mig / paa det ieg skal
icke om du tier bliffue dem lige
som nedfare i Graffuen. Huad Psalm. 30.
Nyttelighed er i mit Blod / naar
ieg er død? Kand oc Støff tacke
dig / oc forkynde din Troskaff?
Men HERRE / ieg haaber paa Psalm. 31.
dig / oc siger du est min Gud / min
tid staar i din Haand. Jeg befa-
ler min Aand i din Haand / du
trofaste GUD haffuer igenløst
mig. Lad dit Ansict skinne offuer Psal. 142.
din Tienere / oc hielp mig ved din
Miskundhed. Før min Siel aff
Fengsel / at ieg kand tacke dit
Naffn. Ryck icke min Siel bort Psalm. 26.
met Syndere / oc ey mit Liff met
Blodgerige. Saa vil ieg tacke Psalm. 35.
dig i din store Menighed / oc prise
dig iblant meget folck. Jeg vil dag- Psal. 145.
lige loffue dig / oc prise dit Naffn

 altid

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
Hielmst. 1470 8° (LN 353)

Psalm.26. altid oc euindelig. Jeg vil toe
mine Hender met Wskyldighed/
oc holde mig HErre til dit Alte-
Psalm.31. re. HERRE lad mig derfaare
icke beskemmis/thi ieg kalder paa
dig/ oc du haffuer sagt: Det skal
Joel. 2. skee/at huo som kalder paa HER-
rens Naffn/ hand skal bliffue sa-
Matth.7. lig: Oc huo som leder hand skal
finde/oc huo som bancker/hañem
1.Tim.2. skal opladis. Du est jo en Tro-
fast Gud / oc kand icke fornecte
Psalm.33. dig selff. Oc HErrens Ord er
sant/ oc huad hand tilsiger det
Psalm.27 holder hand visselige. Derfaare
vil ieg bie effter HERREN/ oc
være Trøstig/oc tro at ieg skal see
hans gode i de Leffuendis Land/
saa skal hand styrcke mit Hierte/
Habac. 2. oc Løfftet skal jo endnu fuldkom-
mis i sin tid/ oc skal endelig kom-
me fri til Liusit/oc icke bliffue vde:
Loffuer

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
Hielmst. 1470 8° (LN 353)

Loffuer derfaare HErren / loff- Psal. 113.
uer i HErrens Tienere / i Tiene-
re loffuer HERRENS Naffn.
Loffuit være HErrens Naffn
fra nu oc indtil euig tid / Amen.

XXV.

En Bøn naar mand vil bruge Lægedom.

DU vor Gud est Venlig Vißhed. 15
oc Trofast / oc Taalmo-
dig / oc du regerer alle
Ting met Barmhiertighed / oc
naar wi end synde / da ere wi dog
dine oc kiende din Mact. Jeg si- Psal. 101.
ger dig Loff HErre / at du haff- Syrac. 38.
uer skabt Lægen oc lader Læge-
dom voxe aff Jorden / oc haffuer
giffuet Menniskẽ Lægekonsten /
at du skal prisis i dine Vnderlige
gierninger. Huorfaare du ocsaa Syrac. 38.
befaler at mand skal hedrę Lægen
met

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
Hielmst. 1470 8° (LN 353)

met tilbørlig ære / at mand kand
bruge hannem i Nød/ effter huil-
Syrac. 38. cken din befalning/ieg nu vil lade
Lægen komme til mig / oc icke for-
acte Lægedom/men den met tack-
Vijsbe. 16. sigelse bruge. Dog effterdi huer-
cken Vrter eller Plaster kunde
læge / men dit Ord/HErre/som
læger alting/oc du haffuer Mact
baade offuer Liffuit oc offuer dø-
den / oc du fører hen vnder til
Helffuedis Porte/oc du fører hid
Matth. 8. vd igen / saa kant du HERRE
der som du vilt rense oc hielpe
mig. Sig derfor ickun it ord saa
bliffuer ieg helbrede/oc vederque-
Psalm. 41. ge mig paa min sotteseng. Hielp
mig aff min Siugdom / HErre
ieg siger vær mig naadig/helbrede
min Siel / thi ieg haffuer syndet
mod dig. HErre tenck paa oss/at
Syrac. 38 denne Lægedom/ som Apotheckeren
giør/

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
Hielmst. 1470 8° (LN 353)

giør/kand haffue krafft til at hel-
brede oc at fordriffue mine sprec-
ke / paa det / at det maa bliffue
bedre met mig/oc ieg kand bliffue
helbrede / oc leffue lenger. Dog Matth. 26
icke som ieg vil / men lige som du
vilt. Fremdelis/O Naadige Fa-
der / effterdi at du derfor straffer/ Visdo. 16.
paa det wi skulle lære oc tencke
paa dit Ord/oc icke falde for dybt
i forglemmelse/men bliffue wfra-
uendelige fra dine velgierninger/
saa beuare mig / at ieg icke met
Kong Assa i min Siugdom sø- 2. Krøn. 16
ger læger/oc icke dig HERRE:
Men bekiender mine Synder for Psalm. 32.
dig / oc skiuler icke mine Misgier-
ninger / men beder dig met alle
Helgen imod dem i rette tid: La- Syrac. 38
der aff at synde / oc giører mine
Hender wstraffelig/ oc renser mit
Hierte aff alle Misgierninger/oc
setter

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
Hielmst. 1470 8° (LN 353)

1. Tim. 6. setter mit haab til dig som er den
Syrac. 38. leffuende Gud/oc priser dig i dine
Creature / oc der effter lade Læ-
gen komme til mig / thi du HER-
re haffuer skabt hannem / oc icke
lade hannem fra mig den stund
ieg haffuer hannem behoff / paa
det du kand giøre mig helbrede/
Philip. 1. eller ocsaa om det er mig bedre at
skilles bort / oc være hos CHri-
stum / end at bliffue i Kiødet / du
Tobiæ. 3. vilt da beuise mig Naade/oc tage
min Aand bort i Fred / huilcken
Lucæ. 23. ieg/ O Fader/befaler i dine Hen-
der. Vent icke din Barmhiertig-
Psal. 40. hed fra mig/ men lad din Mi-
skundhed oc Trofasthed/be-
skerme mig altid oc
euindelige/

A M E N.

En

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
Hielmst. 1470 8° (LN 353)

En Tackſigelſe naar Gud haffuer bønhørt oc frelſt oſſ aff Nød.

IEG Tacker HErren Pſalm. 9.
aff mit gantſke Hierte/ oc
forteller alle dine vnder-
lige gierninger/ Jeg fryder mig
oc er glad i dig / oc loffuer dit
Naffn du Allerhøyeſte. Jeg vil Pſalm. 34.
loffue HErren altid / hans Loff
ſkal altid være i min Mund. Min
Siel ſkal roſe ſig i HErren/ at de
Elendige ſkulle det høre oc glæde
dem. Loffuer HErren met mig/
oc lader oſſ ophøye hans Naffn
met hüer andre / der ieg ſøgte
HErren / da ſuarede hand mig/
oc frelſte mig aff all min Fryct.
De ſom ſee oc løbe til hannem/ De Pſalm. 34.
bliffue opliuſte/ deris Anſict bliff-

Psalm. 30. lle icke beskemmede. Der den E-
lendige raabte / da hørde HER-
ren / oc hialp hannem aff all hans
Nød. Thi hans vrede varer it
Øyeblick / oc hand haffuer lyst til
Liffuit / om Afftenen varer graa-
den / men om Morgenen Glæde.
Du haffuer foruent min graad
til en Dantz / du haffuer affdra-
get min Sæck / oc giordet mig met
Psalm. 31. Glæde. Jeg sagde i min fortuiff-
uelse. Jeg er bortkast for dine
Øyen / du hørde alligeuel mine
Bøners Røst / der ieg raabte til
Psal. 124. dig. Vor Siel er vndkommen /
lige som en Fuel aff Fulefenge-
rens Snare / Snaren er sønder-
reffuen / oc wi ere løsse. Huor
Psalm. 31. stor er din Godhed / O GVD /
som du skiuler til dem / som dig
fryctе / oc beuiser dem / som tro paa
Psalm. 33. dig for Folcket? See HERRens
Øyen

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
Hielmst. 1470 8° (LN 353)

Oyen seer paa dem som hannem
frycte / oc haabe paa hans Mi-
skundhed. At hand skal frelse de-
ris Siele fra Døden / oc holde
dem i liffue i den dyre tid. Naar Psalm. 34.
de Retfærdige raabe / da hører
HErren / oc hielper dem aff all
deris Nød. Den Retuise maa
meget lide / men HErren hielper
hannem aff alt det. HErre din Psalm. 36.
Miskundhed recker saa vijt som
Himmelen er / oc din Sandhed
saa vijt som Skyerne gaa. Der-
faare tilbede alle Land dig / oc Psalm. 66.
siunge dig Loff / oc siunge dit
Naffn Loff. Tacker HErren oc Psal. 105.
predicker hans Naffn/ forkynder
hans gierninger iblant Folckene/
hand tencker Endelig paa sin
Pact / oc paa det Ord som hand
loffuede mange Tusinde stedse oc
altid. Derfaare vil ieg oc tacke Psal. 108.

 dig

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
Hielmst. 1470 8° (LN 353)

dig HErre iblant Folckene / ieg
vil siunge din Loff iblant Men-
Psalm. 54. niskene. Jeg vil giøre dig it vel-
uilligt Offer / ieg vil loffue dit
Naffn HErre / thi det er gaat.
Psalm. 43. Sent dit Liws oc din Sandhed
at de ledsage oc føre mig til dit
hellige Bierg / oc din Bolig / at
ieg kand indgaa til GVds Alte-
re / til den Gud som er min Glæ-
de oc Fryd / oc tacke dig min Gud.
Psalm. 37. Oc at ieg kand haabe paa HEr-
ren / giøre gaat / bo i Landet / oc
nære mig redelige. Forlyste mig
i HErren / befale hannem mine
Veye / oc være stille for hannem /
bie effter HErren / oc holde hans
Psal. 119. Veye. Oc at mit Liff maatte
holde din Ræt met stor aluorlig-
hed. Vederquege mig ved din
Naade / at ieg holder din Munds
Psal. 118. Vidnisbyrd. Du est min Gud /
oc

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
Hielmst. 1470 8° (LN 353)

oc ieg tacker dig min Gud/ieg vil prise dig. Tacker HErren / thi hans Miſkundhed varer euindelige / AMEN.

XXVII.

En Anden Tackſigelſe for det ſamme.

HErre Jſraels Gud/ der er ingen Gud dig lig / huercken offuen i Himmelen eller nedre paa Jorden / du ſom holder Pact oc Miſkundhed met dine Tienere / ſom vandre for dig aff gantſke Hierte. Du ſlaer ihiel oc giffuer Liff/ du nedfører til Helffuede/ oc vd igen/du giør fattig/oc du giør rig/ du nedtrycker oc ophøyer. See/ mig vaar megit bange for hielp/ men du haffuer hiertelig anam-

3. Kong. 8

1. Sam. 2.

Eſai. 38.

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
Hielmst. 1470 8° (LN 353)

met min Siel til dig/ at hun skul-
de icke forderffuis. Thi du kaste
alle mine Synder bag din Ryg.
Psalm. 32. Jeg sagde/ ieg vil bekiende min
Offuertrædelse for HErren/ da
forlodst du mig min Synds ond-
Psal. 116. skaff. Dødsens Snarer haffuer
omkring sæt mig/ oc Helffuedis
Angest haffde rammit paa mig/
ieg kom i Jammer oc Nød/ men
ieg paakaldede HErrens Naffn:
O HErre frels min Siel/ HEr-
ren er Naadig/ Retfærdig/ oc
Psal. 118. vor Gud er Barmhiertig. Thi
der ieg saa kaldede paa HErren
i Angest/ da bønhørde hand mig
Psal. 138. oc trøstede mig. Naar ieg van-
drer mit i Angest/ da værqueger
hand mig/ oc vdrecker sin Haand
offuer mine Fienders Vrede/ oc
hielper mig met sin høyre Haand.
Psal. 30. HErre min Gud du giorde mig
Sund/

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
Hielmst. 1470 8° (LN 353)

Sund / der ieg Raabte til dig.
HErre du førde min Siel aff
Helfuede / du lodst mig leffue.
Derfor tacker ieg dig aff gantske Psalm. 138
Hierte/ieg vil siunge dig Loff for
Menigheden. Jeg vil tilbede mod
dit Hellige Tempel / oc tacke dit
Naffn for din Miskundhed oc
Sandhed. Thi du haffuer giort
dit Naffn herligt offuer all ting.
Loffuet være HErren min Trøst/ Psal. 144.
min Miskundhed/oc mit Slaat/
min Beskermelse / oc min Frelse-
re/ min Skiold/ paa huilcken ieg
haabis. Min Siel loffue HEr- Psal. 146.
ren / ieg vil loffue HErren saa
lenge ieg leffuer / oc siunge min
Gud Loff saa lenge er her. Jeg Psalm. 136
tacker HErren/ thi hand er ven-
lig / oc hans Miskundhed varer
euindelige. HErRen er allene Psal. 145
god/ oc forbarmer sig offuer alle

Daniel. 3. sine Gierninger. Loffuet være
du HErre / voris Fædris Gud/
oc du skalt prisis / oc høyelige ro-
sis euindelige / loffuet være din
Herlighed / oc hellige Naffn / oc
det skal prisis oc rosis høyelige/
alle HErrens Gierninger loffue
hannem / oc skulle prise oc rose
Tobiæ. 13. hannem euindelige. Omuender
eder i Syndere / oc giører gaat
for Gud/oc troer at hand beuiser
eder Barmhiertighed / Loffuer
HErren for sine gaffuer/ oc pri-
ser den euige Gud for sine Vel-
Psal. 119. gierninger. Jeg siger / HErre/
lad det være min deel/at ieg kand
holde dine Bud. Lær mig salige
Seder / oc Bekiendelse / thi ieg
troer dine Bud. Din Haand
haffuer giort oc beredt mig / vn-
deruijs mig / at ieg lærer din ræt.
Psalm. 51. Forkast mig icke fra dit Ansict/

oc

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
Hielmst. 1470 8° (LN 353)

oc tag icke din HelligAand fra
mig. HERre oplad mine Læbe/
at min Mund kand kundgiøre
din Prijs. Lad min Gang være Psal. 119.
viss vdi dit ord/oc lad ingen Synd
regere offuer mig. Saa vil ieg ta- Psalm. 57
cke dig iblant Folcket/ ieg vil siun-
ge dig Loff iblant Menniskene.
HERre frels mig fra mine Fien- Psal. 143.
der / ieg haffuer tilfluct til dig.
Værquege mig for dit Naffns
skyld/ før min Siel aff nød for din
Retfærdigheds skyld. Oc gack icke
i rette met din Tienere / thi der er
ingen som leffuer Retfærdig for
dig. HERre beuare mig fra alt Psalm. 121
Ont/ oc beuare min Siel. HER-
re beuare min Vdgang oc Ind- Psal. 104.
gang fra nu oc ind til euig tid.
Loffuet være HERren Israels Psal. 106.
Gud fra euighed oc til euighed/
oc alt folcket sige Amē/ Haleluia.

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
Hielmst. 1470 8° (LN 353)

En Bøn/ at Gud vil beuare oss/ fra vore Fiender/ Wuenner/ Løgnmuler/ Baguaskere/ oc Klaffere.

Psalm. 59 HERRE / frels mig fra mine Fiender / oc beskerme mig fra dem som sette sig imod mig. Frels mig fra Misdedere/ oc hielp mig fra de Blodgerige. Thi see HErre de lure paa min Siel. Deris Tunge tracter effter skade/ oc Psalm. 52 skær met Løgn / lige som met en skarp rage Kniff/ de tale heller ont end Gaat / oc Falsk end Ræt. De tale gierne alt det som tien til forderffuelse met en falsk Tunge. Skiul mig HERRE for de Psalm. 64 Ondis forsamling/ som huæsse deris Tunger som it Suerd/ de som

som mede met deris forgifftige Ord/som met Pile. At de kunde lønlige skiude de Fromme/de skiude hastelige paa dem vden all Fryct. Min Gud hielp mig aff de Vgudeligis Hender/ aff den wretfærdigis oc Tyrañis haand. Thi du est min Tillid / HERRE/ HERRE/mit Haab op aff min Vngdom. Jeg er Elendig oc Arm/ Gud skynde dig snarlige til mig/thi du est Gud min Hielpere oc Frelsere / min Gud tøffue icke. HERre frels mig fra onde Menniske / beuar mig fra fortrædelige Folck / de som tencke ont i deris Hierte / oc daglige opuecke Krig. HERre lad den Vgudelige icke fuldkomme sin begiering / styrcke icke hans Skalckhed. Men redde min Siel fra løgnactige Mūde/oc fra de falske Tunger. Frels

Psalm. 71.

Psalm. 70

Psal. 140.

Psal. 120.

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
Hielmst. 1470 8° (LN 353)

Psalm. 30. mig aff alle mine Synder / oc lad
mig icke bliffue Daarer en spot.
Psalm. 27 Giff mig icke i mine Fienders vi-
lie / at min Uuen skal icke glæde
Lucæ. 23. sig i min wlycke. Forlad ocsaa mi-
ne Fiender / thi de vide icke huad
Jerem 31 de giøre. Oc omuendt dem til dig /
Psalm. 7. saa bliffue de omuende. Ville de ic-
ke bedre sig / saa haffuer du huæs-
set suerdet / oc spent din bue / oc me-
der til / oc du haffuer lagt dødeli-
ge Skud der paa / dine Pile haff-
Psalm. 6. uer du bered til at forderffue. Al-
le mine Fiender skulle bliffue til
skamme / oc saare forfærdis / ven-
de sig tilbage / oc snart bliffue til
Psalm. 31. skamme. Lad de falske Munde
bliffue Dumme / som tale Hart /
Hoffmodelige / oc Haanlige mod
Psalm 71. de Retfærdige. Men ieg HErre
forlader mig paa dig / lad mig al-
Psalm. 35. drig bliffue beskemmet. Frels min
Siel

Siel fra deris Bulder / oc min
eniste fra de Vnge Løffuer. Der-
faare vil ieg tacke dig HERRE Psalm. 18.
iblant Folckene / oc siunge dit
Naffn Loff. Loffuet være Gud Psalm. 66.
som icke forskiuder min Bøn / oc
icke heller vender sin Miskundhed
fra mig / AMEN.

XXIX.

En Bøn om en salig Død oc Affgang aff Verden.

HERRE Gud / du est Psalm. 90
vor Tilfluct stedse oc
altid / du som lader
Menniſken dø / oc siger
Kom̃er igien Menniskens Børn.
Men efterdi Menniſken veed Predick. 9
icke sin ende / men lige som Fisken
fangis met en skadelige Kraag /
oc lige som Fulen fangis met
Snaren / saa bliffuer oc Menni-
sken

sken bortryct i den onde Tid/naar
hun falder hastelig offuer dem.
Matt. 24. Oc wi vide icke paa huad stund
vor HErre vil komme. Oc eff-
Psalm. 39. terdi mine Dage ere en Haand
bred / oc mit Liff er som intet for
Psalm. 90 dig. Du lader oss henfare som
en Strøm/oc wi ere som en søffn/
lige som Græss der dog snart vt-
sner. Det som blomstris Aarle/
oc visner snart/oc bliffuer affhug-
get om Afftenen oc tørris. Saa
Rom. 7. at Døden er Syndens Sold/oc
Psalm. 90 din Vrede giør at wi forgaa / oc
din Grumhed at wi skulle saa ha-
stelige bort. Thi du setter vore
Misgierninger for dig / oc vore
wkiende Synder for dit Ansict.
Saa beder ieg dig i JEsu Naffn
Psalm. 39. HERRE / giff mig tilkiende
mit Endeligt / oc huor lenge ieg
skal leffue: Paa det ieg kand vi-
de

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
Hielmst. 1470 8° (LN 353)

de huor snart jeg skal her fra.
Lær oss at betencke / at wi skulle psalm. 90
dø / at wi maa bliffue forstandi-
ge / oc aldrig synde / men omgior- Syrach. 7
de vore Sinds Lender / være æ- 1. petr. 1.
drue / oc sette vort Haab aldelis
paa den Naade / som oss tilbiudis /
formedelst JEsu Christi Oben-
barelse / lige som lydige Børn / oc
vandre ærlige som om Dagen / Rom. 13.
icke i Fraadzeri oc Druckenskaff /
icke i Kammer oc Vtuct / icke i
Kiff oc Affuind eller andre Syn-
der / men være hellige i all vor 1. petr. 1.
Omgengelse / lige som du der kal-
det oss / er Hellig. Forlæne oss
Naade / at wi kunde være lige Lucæ. 12.
som de Menniske / der tøffue ef-
ter deris Herre / naar hand skal
komme fra Bryllup / om hand Marc. 13.
kommer om Afftenen / eller ved
Midnat / eller naar Hanen gael /
eller

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
Hielmst. 1470 8° (LN 353)

eller om Morgenen/hand da icke
skal komme hastelige / oc finde oss
soffuendis/det er secker oc trygge/
oc vberidde/ i vore Synder/men
Lucæ. 12. wi kunde strax lade op naar hand
bancker paa/ oc være beridde/ oc
2. Tim. 4. stride en god Strid / fuldkomme
Laabet / oc holde Troen/ oc faa
Retfærdigheds Krone. Oc naar
som min fraskillelsis tid stunder
Lucæ. 2. til/da lad din Tienere fare i fred/
oc bekomme en salig død oc stund/
thi mine Øyen haffue seet din
Frelsere. Lad det være min trøst
Job. 19. mit vdi Døden / at ieg veed min
Frelsere JEsus leffuer/oc skal her
effter opuecke mig aff Jorden/ oc
Johan. 6. at det er din vilie/at huo som tro-
er paa Sønen skal haffue det eui-
Johan. 5. ge Liff/oc icke kome til Dommen/
eller bliffue fortabt/ men trengis
igennem fra Døden oc til Liffuit.

O du

O du Allersødiste JEsu/ stat mig S. Dionysij Bøn.
bi naar ieg skal dø/ hielp mig naar
ieg drager / kom imod mig naar
ieg begerer dig / beskerme mig fra
mine Fiender/ trøst mig igen met Psalm. 71.
din Hielp / oc opholt mig met en
frimodig Aand/ oc lad dit sidste Lucæ. 23.
ord paa Kaarsset være mit sidste
ord i dette Liff/ oc naar Munden
icke mere kand tale/ saa bønhøre
min Yderste begiering/ O HER- Psalm. 31.
re i din Haand befaler ieg min
Aand/ du HERRE Sandheds
Gud/ haffuer igienløst mig/ paa
det at naar dette mit Taberna- 2. Cor. 5.
ckels Jordiske Hus bliffuer søn-
derbrudet/ ieg da kand haffue en
Bygning opbygt aff Gud/ it
Hus som icke er giort met Hen-
der/ huilcket er euigt i Himmelen/
du som leffuer oc regnerer met
din Fader/ vdi den Hellig Aands

enighed

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
Hielmst. 1470 8° (LN 353)

euighed/en sand Gud fra euighed oc til euighed/AMEN.

XXX.

En Gudelig Bøn/om en fast bestandighed i Troen/ oc GVds Bekiendelse indtil enden.

O Du Euige Almectige HERRE/ ieg bekiender met Hiertens Suck oc Anger/ at huercken ieg eller noget Menniske er retfærdigt for
Job. 15. dig aff Naturen. Thi huad er it Meñiske/ at det skulle være reent/ oc at den skulle være wstraffelig/ som er født aff en Quinde? See der er ingen wstraffelig iblant dine Helgen/ oc Himlene ere icke reene for dig. Huor meget mindre er ieg arme Menniske reen/ som er Verstyggelig oc Slem/ som

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
Hielmst. 1470 8° (LN 353)

som dricker Wretfærdighed lige
som Vand? Derfaare leffuer oc Job. 14.
Mennisket fød aff en Quinde/en
stacket tid/oc er fult aff uro. Det
gaar op som it Blomster/ oc fal-
der aff / det flyer som en Skygge/
oc bliffuer icke. Men vore Fien- Psalm. 38.
der leffue oc ere Mectige/ de ere
store som oss hade. Thi Kiødet Gallat. 5.
begierer imod Aanden/ oc Aan-
den imod Kiødet / oc ere huer an-
dre imod / saa at wi icke kunde
giøre huad wi ville. Verden ha- Johan. 15.
der oss oc er fuld aff Forargelse/ Matth. 18
oc ligger gantske i det onde. Ja 1. Joh. 5.
wi haffue at stride met Førster oc Ephes. 6.
Veldige/met de onde Aander vn-
der Himmelen / huilcke alle ville 2. Cor. 4.
berøffue oss det Himmelske Lig-
gende Fæ/ som wi bære i Jord-
Kar/oc oss er obenbaret oc giffuit
ved din Søn / men der er ingen
K Krafft

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
Hielmst. 1470 8° (LN 353)

1.Krønick. 20. Krafft i oss imod disse store oc
mectige Fiender som stride imod
oss oc vor Salighed / wi vide icke
huad wi skulle giøre / men vore
Øyen see effter dig HERRE.
Psalm.70 Skynde dig derfor / O Gud/ at
Esaiæ.43. frelse mig / O HERre/ at hielpe
mig / du haffuer kaldet mig ved
mit Naffn / ieg er din/ vær hos
mig / naar ieg gaar igiennem
Vandet / at Strømmene skulle
icke druckne mig/ oc naar ieg gaar
i Ilden / at ieg icke skal brende
mig/ oc Lwen icke skal optende
Psalm.18. mig. Gud/ruste mig met Krafft/
oc giør mine Veye vden smitte.
Giff mig din Salighets Skiold/
oc din høyre Haand styrcke mig/
at ieg vdi denne suare Kamp
imod Kiødet/ Verden/ oc Dieff-
1.Tim. 1. uelen / kand stride en god Strid/
beholde Troen oc en god Sam-
uittig-

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
Hielmst. 1470 8° (LN 353)

uittighed/ oc ydrette alting vel oc vinde Marcken/ oc faa offuerhaand offuer den Gamle Hugorm som kaldis Satanas/oc offuer alle vore Fiender/ formedelst Lammens Blod/ oc Vidnisbyrdens Ord. Giff mig Naade oc din Hellig Aand for Christi skyld/ icke aleniste at tro paa hannem/ men ocsaa at lide for hans skyld/ oc forsage mig selff/ oc tage mit Kaars paa mig/ oc efterfølge hannem/ oc icke frycte for dem som ihielsla Legemet/ oc kunde icke sla Sielen ihiel: Oc derfor ingenlunde bluis aff fryct oc fare ved Christum oc hans Ord/ men hannem dristelige bekiende oc paakalde/ oc icke elske mit Liff indtil Døden/ men gierne myste det for hans oc Euangelij skyld. HErre min Tillid/ oc mit Slot/

Ephes. 6.
Obenb. 12
Philip. 1.
Matth. 10
Luc. 12.
Marci. 8.
Obenb. 12
Marci. 8.
Psalm. 71.

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
Hielmst. 1470 8° (LN 353)

min Gud paa den ieg haaber / vær mig en sterck Hielp / til huilcken ieg kand altid fly / du som haffuer loffuet at hielpe mig / forkast mig icke i min Alderdom / forlad mig icke naar ieg bliffuer skrøbelig. Benaade mig ocsaa met en salig stund oc Affgang /
Psal. 116. at min Død maa være kaasteli-
ge for dine Øyen / oc ieg kand regnis iblant de Døde som ere
Obenb. 14 salige / oc dø i HErren / det er i
Troen oc HErrens Fryct oc paakaldelse. Fri mig fra Brad død /
Psalm. 26. oc ryck icke min Siel bort met
Syndere / oc ey mit Liff met Blodgerige. Beuare mig fra Raseri oc Vildelse / vnd mig mit Forstand / oc Formæle indtil enden / oc der som dig anderledis
2. Cor. 12. stunis / saa lad din Naade være
mectig vdi min Skrøbelighed / at
ieg

ieg aff din Mact maa bliffue be- 1. Petr. 1.
uaret formedelst Troen til Sa-
lighed/ at ieg/ naar JEsus Chri-
stus bliffuer obenbaret/ kand glæ-
de mig met Usigelig oc Herlig
Glæde/ oc føre min Trois
ende her fra som er
Sielens Sa-
lighed/
AMEN.

Den Siette Dauids Psal-me. Som er en Hiertens Bøn/

naar it Menniske er bested vdi stor
Siugdom/ oc Samuittigheds Banghed/ oc en
eet Poenitentz Psalme/ i Danske rim vdlagt/
oc siungis met den Thone/ som den sam-
me. Psalme giør i Lobwassers
Tydske psalter.

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
Hielmst. 1470 8° (LN 353)

1.

VDi din Vredis Hast/
For huilcken ieg er forkast/
O HErre mig icke straff/
Oc din Grumhed dissige/
Lad nu igen bortuige/
Ansee ey min Ondskaff.

2.

Din Naade/ O Gud / vdøss/
Oc naadelig mig forløss/
At ieg kand bliffue Sund/
Thi ieg er Siug O HERRE/
Mine Been sig forfære/
Oc skreckis i allen stund.

3.

Min Siel stor angest bær/
Oc saare forfærdet er/
Mit Hierte er fast klemt/
Huor lenge skal det vare/
At du i saadan Fare/
Vil haffue mig forglemt?

4.

Omuent dig HErre Sød/
Redde min Siel aff nød/
For din Barmhiertighed huld/
Naadelig mig beuare/

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
Hielmst. 1470 8° (LN 353)

At Dødsens grumme Snare/
Ey legger mig i Muld.

5.

Thi naar wi endelig døe/
Oc fare fra denne Øe/
Saa lader din Loff oc aff/
Thi huo kand dig da prise/
Oc ære dig beuise/
Naar hand er i sin Graff.

6.

Om Natten maa ieg græde/
Met Øynen min Seng væde/
Aff Suck oc Taare forsand/
For Hiertens Vee oc Klage/
Oc for min store Plage/
Flyder mit Leye i Vand.

7.

For Sorg oc megen Vee/
Mine Øyen ilde see/
Min skickelse forgaar/
Som it gamelt Klæde/
Der Møll oc Orme æde/
Min Fiende mod mig staar.

8.

Men i Misdeder alle/
Som vilde mig vndfalle/

Vilde

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
Hielmst. 1470 8° (LN 353)

Viger nu fra mig bort/
Thi Gud min Røst oc Bøner/
Hører oc icke sønner/
Hand haffuer mig Hielpen giort.

9.

Gud min formaning hører/
Naade hans Hierte rører/
Min Suck oc megle Graad/
Lader hand for sig komme/
Min' Bøner/ mig til fromme/
Fuldkommer hand met sin Daad.

10.

Derfor skal sig nu skamme/
Mine Uuenner gramme/
Deris Act vil ey fremgaa/
Hastelige tilbage/
Maa de fly met Klage/
Met Skamme skal de bestaa.

FINIS.

Prentet i Kiøbenhaffn Aff
Matz Vingaard/

M. D. XCV.

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
Hielmst. 1470 8° (LN 353)